บทสรุปผู้บริหาร (Executive Summary)

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรไตรมาส 2 ปี 2569

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรในไตรมาส 2 ปี 2569 ขยายตัวร้อยละ 0.2 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2568 โดยสาขาปศุสัตว์ สาขาประมง สาขาบริการทางการเกษตร และสาขาป่าไม้ ยังขยายตัวได้ ขณะที่สาขาพืชซึ่งเป็นสาขาการผลิตที่มีสัดส่วนมากที่สุดหดตัวลง

สาขาพืชหดตัวร้อยละ 0.4 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2568 เนื่องจากผลผลิตสำคัญหลายชนิดลดลง ได้แก่ ข้าวนาปี ข้าวนาปรัง มันสำปะหลัง ปาล์มน้ำมัน และมังคุด จากปัจจัยทางด้านราคาในปีที่ผ่านมาที่ไม่จูงใจให้ทำการผลิต ส่งผลให้เกษตรกรบางส่วนปรับเปลี่ยนพื้นที่ไปเพาะปลูกพืชที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่า โดยสินค้าพืชไร่เปลี่ยนไปปลูกอ้อยโรงงานและข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ส่วนพืชสวนเปลี่ยนไปปลูกทุเรียน ประกอบกับสภาพอากาศที่แปรปรวน และฝนทิ้งช่วงในบางพื้นที่ ส่งผลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตต่อไร่ อย่างไรก็ตาม ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อ้อยโรงงาน สับปะรดปัตตาเวีย ยางพารา ลำไย ทุเรียน และเงาะ ยังคงมีผลผลิตเพิ่มขึ้น

สาขาปศุสัตว์ขยายตัวร้อยละ 1.7 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2568 โดยผลผลิตสุกรและน้ำนมดิบเพิ่มขึ้นจากการบริหารจัดการฟาร์มและการควบคุมโรคที่ดี มีการใช้เทคโนโลยีในการเลี้ยงและการดูแลที่เข้มงวดมากขึ้น สำหรับผลผลิตไก่เนื้อและไข่ไก่ลดลง เนื่องจากสภาพอากาศที่ร้อนจัดและต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น

สาขาประมงขยายตัวร้อยละ 1.5 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2568 โดยผลผลิตกุ้งขาวแวนนาไมเพิ่มขึ้นจากการบริหารจัดการฟาร์มที่มีประสิทธิภาพ และการเร่งจับกุ้งเพื่อลดความเสี่ยงด้านราคาที่มีแนวโน้มลดลง ขณะที่ปริมาณสัตว์น้ำที่นำขึ้นท่าเทียบเรือ ปลานิลและปลาดุก ลดลง เนื่องจากสภาพอากาศที่ร้อนจัดและแปรปรวน

สาขาบริการทางการเกษตรขยายตัวร้อยละ 0.1 ทรงตัวเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2568 โดยมีกิจกรรมการจ้างบริการเก็บเกี่ยวเพิ่มขึ้นจากพื้นที่เก็บเกี่ยวอ้อยโรงงานและสับปะรดปัตตาเวียที่เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม ราคาข้าวนาปี ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และสับปะรดปัตตาเวียที่ไม่จูงใจ รวมถึงความกังวลเกี่ยวกับสถานการณ์เอลนีโญ ทำให้เกษตรกรบางส่วนชะลอ ลด หรืองดทำการเพาะปลูก ส่งผลให้การจ้างบริการเตรียมดินลดลง

สาขาป่าไม้ขยายตัวร้อยละ 0.2 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2568 โดยผลผลิตไม้ยางพารา ไม้ยูคาลิปตัส และครั่งเพิ่มขึ้นตามความต้องการใช้ของอุตสาหกรรมแปรรูป ขณะที่ถ่านไม้และรังนกลดลงตามคำสั่งซื้อของตลาดต่างประเทศ

บทสรุปผู้บริหาร (Executive Summary)

แนวโน้มเศรษฐกิจการเกษตรปี 2569

แนวโน้มเศรษฐกิจการเกษตรปี 2569 คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 0.5 – 1.5 เมื่อเทียบกับปี 2568 โดยมีปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ 1) ในช่วงปลายปี 2568 ต่อเนื่องมาถึงต้นปี 2569 ปริมาณน้ำต้นทุนสะสมในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่และขนาดกลางทั่วประเทศ รวมถึงแหล่งน้ำธรรมชาติ อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี ทำให้หลายพื้นที่มีน้ำสำหรับการเพาะปลูก 2) การบริหารจัดการน้ำของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีน้ำเพียงพอสำหรับการเพาะปลูกและดูแลผลผลิต รวมถึงการเตรียมพร้อมรับมือกับภัยพิบัติและบรรเทาผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น และ 3) การควบคุมและเฝ้าระวังโรคระบาดในพืชและสัตว์ที่ดีอย่างต่อเนื่อง

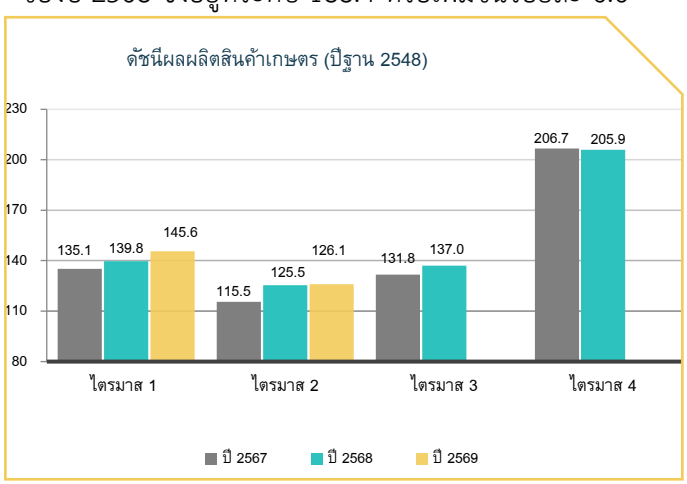
อย่างไรก็ตาม ยังมีปัจจัยเสี่ยงที่ต้องติดตามอย่างใกล้ชิด ได้แก่ 1) การเข้าสู่ภาวะเอลนีโญที่จะทำให้ประเทศไทยมีสภาพอากาศร้อนจัดและเกิดภาวะฝนทิ้งช่วง โดยองค์การบริหารมหาสมุทรและบรรยากาศแห่งชาติคาดการณ์ว่าประเทศไทยอาจเผชิญภาวะเอลนีโญระดับรุนแรงมากในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2569 - มกราคม 2570 ส่งผลต่อการตัดสินใจเพาะปลูกพืชของเกษตรกร และอาจสร้างความเสียหายให้กับผลผลิตสินค้าเกษตร 2) สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างประเทศที่ยืดเยื้อและไม่แน่นอน โดยเฉพาะในภูมิภาคตะวันออกกลาง อาจส่งผลให้ราคาน้ำมันและราคาปุ๋ยเคมีปรับตัวสูงขึ้นอีกรอบ 3) นโยบายภาษีนำเข้าของสหรัฐอเมริกาที่มีการเปลี่ยนแปลงและยังมีความไม่แน่นอน อาจส่งผลกระทบต่อราคาสินค้าเกษตรบางชนิดของไทย และ 4) แนวโน้มเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัวลง รวมถึงค่าเงินบาทในปี 2569 ที่มีแนวโน้มแข็งค่าขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2568 อาจทำให้ความต้องการสินค้าเกษตรและความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตรไทยลดลง

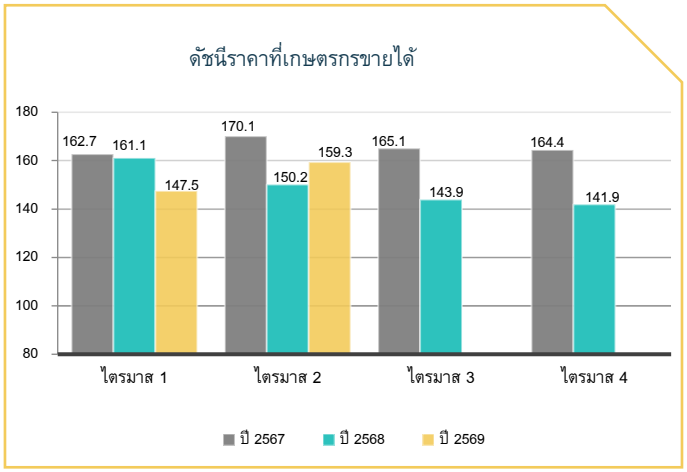

1 เครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจการเกษตร

1.1 ดัชนีเศรษฐกิจการเกษตร

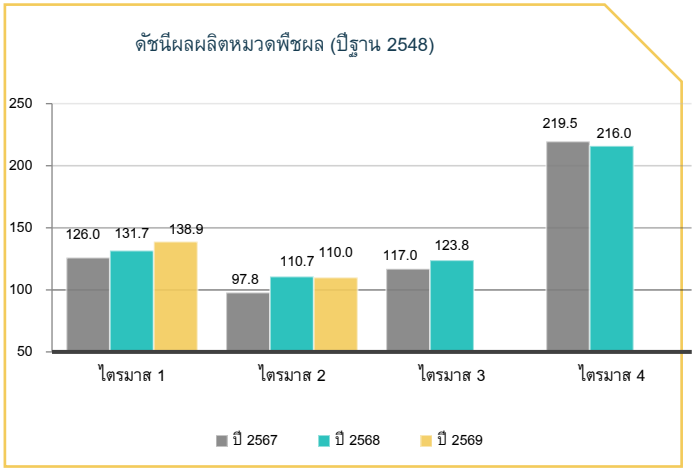
1) ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตรและดัชนีราคาสินค้าเกษตรที่เกษตรกรขายได้ ในช่วงเดือนเมษายน - มิถุนายน 2569 ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตรเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 126.1 เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2568 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 125.5 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.5 ส่วนดัชนีราคาสินค้าเกษตรที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 159.3 เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2568 ซึ่งเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 150.2 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.1 ส่งผลให้ดัชนีรายได้เกษตรกรเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 200.9 เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2568 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 188.4 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.6

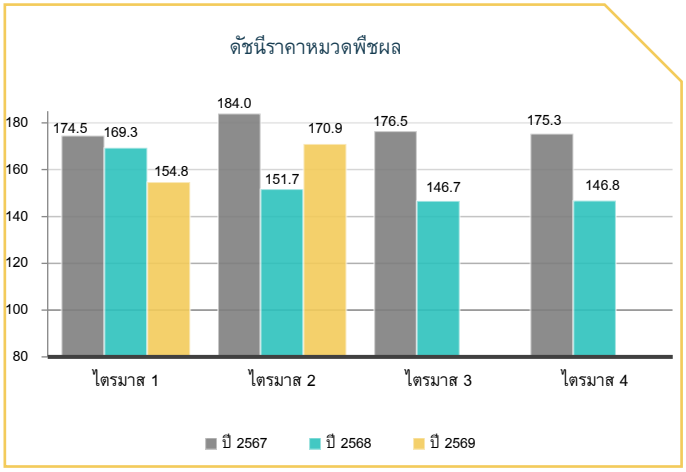

ที่มา: ศูนย์ข้อมูลเกษตรแห่งชาติ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (ข้อมูล ณ วันที่ 13 กรกฎาคม 2569)

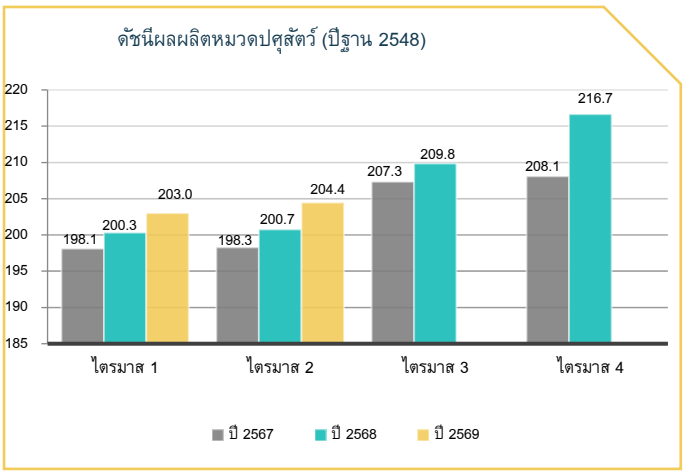
2) ดัชนีผลผลิตหมวดพืชผลและดัชนีราคาหมวดพืชผลที่เกษตรกรขายได้ ในช่วงเดือนเมษายน - มิถุนายน 2569 ดัชนีผลผลิตหมวดพืชผลเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 110.0 ลดลงจากช่วงเดียวกันของปี 2568 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 110.7 หรือลดลงร้อยละ 0.7 ส่วนดัชนีราคาหมวดพืชผลที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 170.9 เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2568 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 151.7 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.7 ส่งผลให้ดัชนีรายได้เกษตรกรหมวดพืชผลเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 188.0 เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2568 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 167.9 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.9

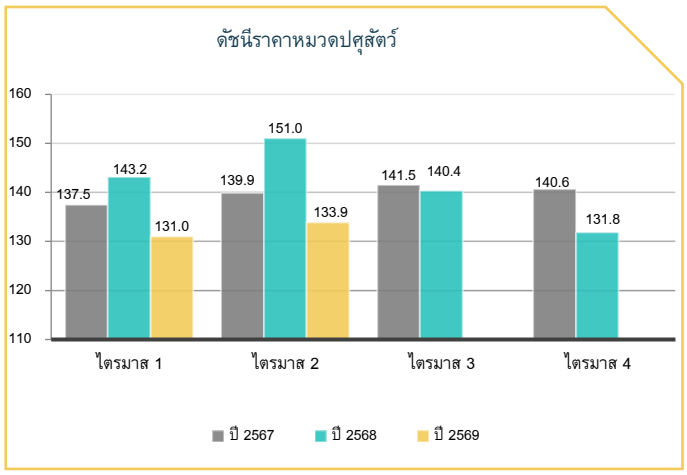

ที่มา: ศูนย์ข้อมูลเกษตรแห่งชาติ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (ข้อมูล ณ วันที่ 13 กรกฎาคม 2569)

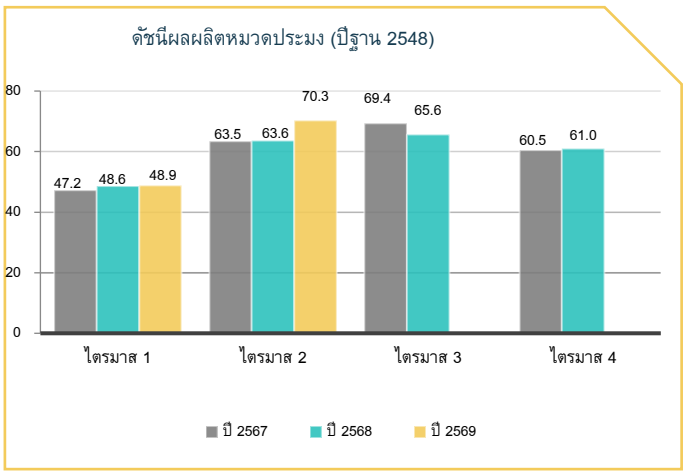
3) ดัชนีผลผลิตหมวดปศุสัตว์และดัชนีราคาหมวดปศุสัตว์ที่เกษตรกรขายได้ ในช่วงเดือนเมษายน - มิถุนายน 2569 ดัชนีผลผลิตหมวดปศุสัตว์เฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 204.4 เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2568 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 200.7 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.8 ส่วนดัชนีราคาหมวดปศุสัตว์ที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 133.9 ลดลงจากช่วงเดียวกันของปี 2568 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 151.0 หรือลดลงร้อยละ 11.4 ส่งผลให้ดัชนีรายได้เกษตรกรหมวดปศุสัตว์เฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 273.7 ลดลงจากช่วงเดียวกันของปี 2568 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 303.2 หรือลดลงร้อยละ 9.7

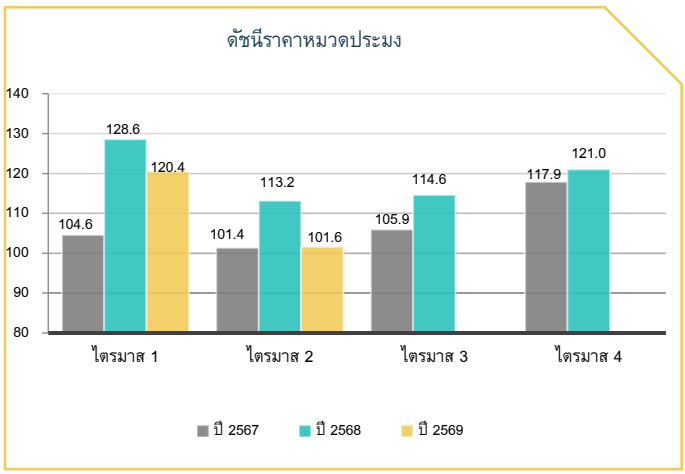

ที่มา: ศูนย์ข้อมูลเกษตรแห่งชาติ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (ข้อมูล ณ วันที่ 13 กรกฎาคม 2569)

4) ดัชนีผลผลิตหมวดประมงและดัชนีราคาหมวดประมงที่เกษตรกรขายได้ ในช่วงเดือนเมษายน - มิถุนายน 2569 ดัชนีผลผลิตหมวดประมงเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 70.3 เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2568 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 63.6 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.5 ส่วนดัชนีราคาหมวดประมงที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 101.6 ลดลงจากช่วงเดียวกันของปี 2568 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 113.2 หรือลดลงร้อยละ 10.2 ส่งผลให้ดัชนีรายได้เกษตรกรหมวดประมงเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 71.4 ลดลงจากช่วงเดียวกันของปี 2568 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 72.0 หรือลดลงร้อยละ 0.8

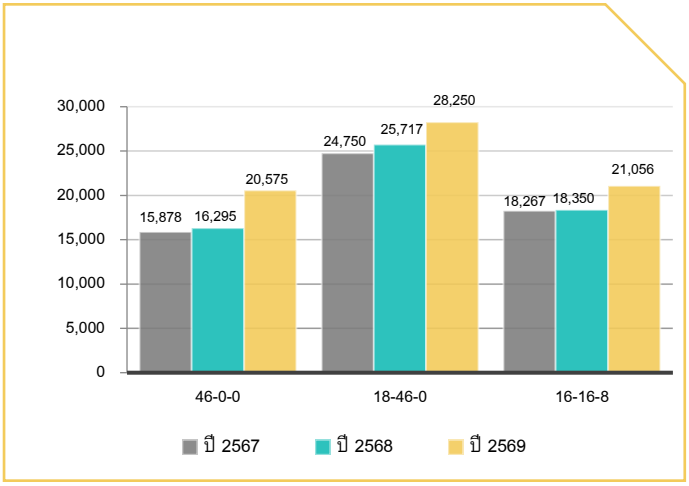

ที่มา: ศูนย์ข้อมูลเกษตรแห่งชาติ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (ข้อมูล ณ วันที่ 13 กรกฎาคม 2569)

1.2 ราคาปัจจัยการผลิตที่สำคัญ

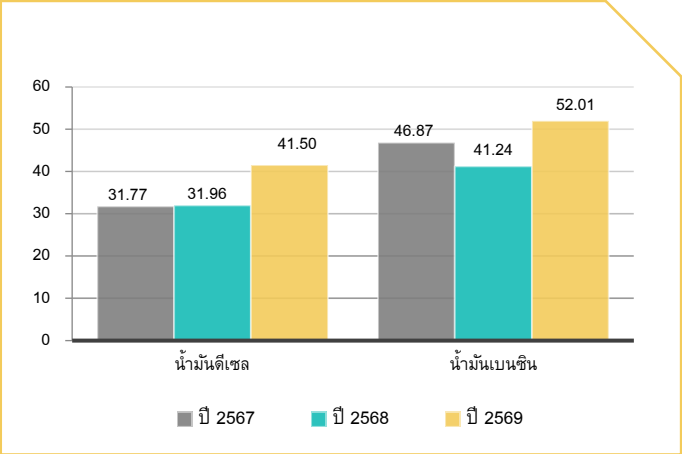
1) ราคาปุ๋ยเคมีสูตรสำคัญ (ราคาขายส่ง)

สูตร 46-0-0 เดือนเมษายน – มิถุนายน 2569 มีราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 20,575 บาท/ตัน เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2568 ซึ่งเฉลี่ยอยู่ที่ 16,295 บาท/ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 26.3
สูตร 18-46-0 เดือนเมษายน – มิถุนายน 2569 มีราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 28,250 บาท/ตัน เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2568 ซึ่งเฉลี่ยอยู่ที่ 25,717 บาท/ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.9
สูตร 16-16-8 เดือนเมษายน – มิถุนายน 2569 มีราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 21,056 บาท/ตัน เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2568 ซึ่งเฉลี่ยอยู่ที่ 18,350 บาท/ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.7

ที่มา: สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

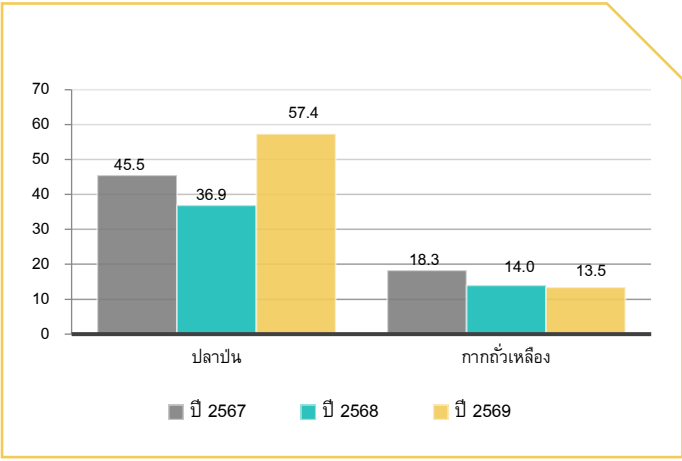
2) ราคาน้ำมันเชื้อเพลิง

น้ำมันดีเซล เดือนเมษายน – มิถุนายน 2569 มีราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 41.50 บาท/ลิตร เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2568 ซึ่งเฉลี่ยอยู่ที่ 31.96 บาท/ลิตร หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 29.8
น้ำมันเบนซิน เดือนเมษายน – มิถุนายน 2569 มีราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 52.01 บาท/ลิตร เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2568 ซึ่งเฉลี่ยอยู่ที่ 41.24 บาท/ลิตร หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 26.1

ที่มา: สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน กระทรวงพลังงาน

3) ราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์

ปลาป่น เดือนเมษายน – มิถุนายน 2569 มีราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 57.4 บาท/กิโลกรัม เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2568 ซึ่งเฉลี่ยอยู่ที่ 36.9 บาท/กิโลกรัม หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 55.6
กากถั่วเหลือง เดือนเมษายน – มิถุนายน 2569 มีราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 13.5 บาท/กิโลกรัม ลดลงจากช่วงเดียวกันของปี 2568 ซึ่งเฉลี่ยอยู่ที่ 14.0 บาท/กิโลกรัม หรือลดลงร้อยละ 3.8

ที่มา: สมาคมผู้ผลิตอาหารสัตว์ไทย

2 ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรไตรมาส 2 ปี 2569 (เดือนเมษายน – มิถุนายน 2569)

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรในไตรมาส 2 ปี 2569 ขยายตัวร้อยละ 0.2 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2568

แม้ว่าในช่วงต้นปีจะมีปัจจัยสนับสนุนจากปริมาณน้ำต้นทุนทั้งในอ่างเก็บน้ำและแหล่งน้ำธรรมชาติที่เพียงพอสำหรับการเพาะปลูกและการบำรุงดูแล ทำให้พืชเจริญเติบโตได้ดี รวมถึงแรงจูงใจด้านราคาในปีก่อนหน้าและสภาพอากาศที่เอื้ออำนวย ทำให้เกษตรกรมีการขยายพื้นที่เพาะปลูก แต่อุณหภูมิที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2569 ทำให้สภาพอากาศร้อนจัด ส่งผลต่อคุณภาพของสินค้าเกษตรและทำให้ผลผลิตต่อไร่ลดลง นอกจากนี้ สถานการณ์ความขัดแย้งในตะวันออกกลางที่ยังคงยืดเยื้อ ทำให้ราคาน้ำมันในตลาดโลกปรับตัวสูงขึ้นอย่างมาก ส่งผลต่อเนื่องให้ราคาปัจจัยการผลิตสำคัญทั้งน้ำมันดีเซล ปุ๋ยเคมี และสารกำจัดศัตรูพืช ปรับตัวสูงขึ้น กระทบต่อต้นทุนการผลิต ทำให้เกษตรกรมีการลดหรือชะลอการผลิต โดยสาขาปศุสัตว์ สาขาประมง สาขาบริการทางการเกษตร และสาขาป่าไม้ ยังขยายตัวได้ ขณะที่สาขาพืชหดตัวลง

2.1 สาขาพืช

สาขาพืช ในไตรมาส 2 ปี 2569 หดตัวร้อยละ 0.4 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2568

เนื่องจากผลผลิตสำคัญหลายชนิดลดลง ได้แก่ ข้าวนาปี ข้าวนาปรัง มันสำปะหลัง ปาล์มน้ำมัน และมังคุด จากปัจจัยด้านราคาสินค้าเกษตรที่ไม่จูงใจให้ทำการผลิต ส่งผลให้เกษตรกรบางส่วนปรับเปลี่ยนพื้นที่เพาะปลูกไปปลูกพืชที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่า ประกอบกับสภาพอากาศที่แปรปรวน และฝนทิ้งช่วงในบางพื้นที่ ส่งผลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตต่อไร่ ทำให้ผลผลิตของสาขาพืชโดยรวมลดลง

สาขาพืชหดตัว ผลผลิตลดลงจากราคาที่ไม่จูงใจ ประกอบกับสภาพอากาศแปรปรวนและฝนทิ้งช่วง ส่งผลต่อการเติบโต ทำให้ผลผลิตต่อไร่ลดลง

สถานการณ์สินค้าพืชในไตรมาส 2 ปี 2569 เทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2568

สินค้าพืชที่มีผลผลิตลดลง

ข้าวนาปีและข้าวนาปรัง

ด้านการผลิต

ข้าวนาปี ราคาข้าวที่ปรับลดลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ต้นปี 2568 ทำให้เกษตรกรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (จังหวัดอุบลราชธานี นครราชสีมา และสุรินทร์) และภาคกลาง (จังหวัดสุพรรณบุรี ชัยนาท และลพบุรี) ปรับเปลี่ยนพื้นที่ไปปลูกอ้อยโรงงานที่ให้ผลตอบแทนดีกว่า ส่วนเกษตรกรทางภาคเหนือ โดยเฉพาะจังหวัดนครสวรรค์และพิจิตรมีการปล่อยพื้นที่ให้ว่างแทน

ข้าวนาปรัง ราคาข้าวในช่วงกลางปี 2568 ลดลงอยู่ในระดับต่ำต่อเนื่องถึงปลายปี 2568 ทำให้เกษตรกรภาคเหนือ (จังหวัดนครสวรรค์ พิจิตร และกำแพงเพชร) ปรับเปลี่ยนพื้นที่ไปปลูกอ้อยโรงงานและข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่ให้ผลตอบแทนที่ดีกว่า และบางรายลดรอบการเพาะปลูก ส่วนเกษตรกรในบางพื้นที่ของภาคกลาง โดยเฉพาะจังหวัดสุพรรณบุรีและพระนครศรีอยุธยามีการลดรอบการเพาะปลูก เนื่องจากสภาพอากาศร้อนจัดและปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อการเจริญเติบโตของต้นข้าว ทำให้ผลผลิตต่อไร่ลดลง

ด้านราคา

ราคาข้าวนาปีและนาปรังทรงตัว เนื่องจากปริมาณผลผลิตที่ลดลง ขณะที่ต้นทุนการผลิตยังอยู่ในระดับสูง

ด้านการส่งออก

ปริมาณและมูลค่าส่งออกข้าวลดลง โดยประเทศคู่ค้าหลัก ได้แก่ สหรัฐอเมริกา และจีน หันไปนำเข้าข้าวจากอินเดียมากขึ้น เนื่องจากค่าเงินบาทที่ยังแข็งค่า ทำให้ราคาข้าวไทยสูงกว่าประเทศคู่แข่งขัน ความต้องการข้าวไทยจึงลดลง

สินค้าพืชที่มีผลผลิตลดลง

มันสำปะหลัง

ด้านการผลิต

ผลผลิตมันสำปะหลังลดลง เนื่องจากราคาที่เกษตรกรขายได้อยู่ในระดับต่ำตลอดปีที่ผ่านมา ไม่จูงใจให้เกษตรกรขยายพื้นที่เพาะปลูก ประกอบกับยังมีการระบาดของโรคใบด่างมันสำปะหลังและเพลี้ยแป้งในแหล่งเพาะปลูกหลัก ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา อุบลราชธานี และกำแพงเพชร รวมทั้งขาดแคลนท่อนพันธุ์ที่ต้านทานโรค เกษตรกรจึงปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชอื่น เช่น อ้อยโรงงาน ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ สับปะรดปัตตาเวีย และบางรายปล่อยเป็นพื้นที่ว่าง

ด้านราคา

ราคามันสำปะหลังเพิ่มขึ้น จากพื้นที่เพาะปลูกลดลงในทุกภาค ทำให้ปริมาณมันสำปะหลังออกสู่ตลาดน้อย ประกอบกับข้อจำกัดในการนำเข้าจากประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะการปิดด่านชายแดนไทย-กัมพูชา ทำให้หัวมันสำปะหลังสดไม่เพียงพอต่อความต้องการของโรงงานแปรรูป ส่งผลให้เกิดการแข่งขันด้านราคารับซื้อของผู้ประกอบการ

ด้านการส่งออก

ปริมาณและมูลค่าส่งออกมันสำปะหลังลดลง เนื่องจากปริมาณผลผลิตมันสำปะหลังภายในประเทศลดลงและไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ของผู้ประกอบการในประเทศ ทำให้มีผลผลิตสำหรับส่งออกลดลง นอกจากนี้ จีนซึ่งเป็นคู่ค้าหลักมีนโยบายลดการพึ่งพาการนำเข้า ทำให้ความต้องการนำเข้ามันสำปะหลังจากไทยลดลง ส่งผลให้ภาพรวมการส่งออกของไทยลดลง

ปาล์มน้ำมัน

ด้านการผลิต

ผลผลิตปาล์มน้ำมันลดลง เนื่องจากช่วงปลายปี 2568 จนถึงเดือนพฤษภาคม 2569 มีอุณหภูมิสูงกว่าช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ทำให้ปาล์มน้ำมันได้รับผลกระทบจากสภาพอากาศที่ร้อนจัดเป็นระยะเวลานาน ส่งผลให้ทะลายปาล์มไม่สมบูรณ์ มีขนาดเล็กและน้ำหนักน้อย

ด้านราคา

ราคาปาล์มน้ำมันเพิ่มขึ้น จากปริมาณผลผลิตลดลง ขณะที่ความต้องการใช้น้ำมันปาล์มในประเทศยังอยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะการนำไปผลิตเชื้อเพลิงชีวภาพเพื่อทดแทนการใช้น้ำมันเชื้อเพลิง ภายใต้นโยบายส่งเสริมการใช้ปาล์มน้ำมันดิบในการผลิตไบโอดีเซลสำหรับภาคการขนส่ง นอกจากนี้ ต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น ทั้งค่าปุ๋ย ค่าแรงงาน และค่าขนส่ง ยังเป็นปัจจัยผลักดันให้ราคาปาล์มน้ำมันปรับตัวสูงขึ้น

ด้านการส่งออก

ปริมาณและมูลค่าส่งออกน้ำมันปาล์มลดลง เนื่องจากภาครัฐมีมาตรการควบคุมและจำกัดการส่งออกน้ำมันปาล์มดิบเพื่อรักษาสมดุลและรองรับความต้องการด้านพลังงานไบโอดีเซลภายในประเทศที่เพิ่มขึ้น โดยกำหนดให้ผู้ประกอบการที่จะส่งออกน้ำมันปาล์มดิบต้องขออนุญาตจากคณะกรรมการกลางว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ (กกร.) เพื่อสำรองน้ำมันไว้ใช้สำหรับภาคพลังงานและอุปโภคบริโภค รวมถึงป้องกันปัญหาการขาดแคลนในประเทศ

สินค้าพืชที่มีผลผลิตลดลง

มังคุด

ด้านการผลิต

ผลผลิตมังคุดลดลง โดยในปี 2568 ต้นมังคุดในจังหวัดจันทบุรีซึ่งเป็นแหล่งผลิตสำคัญทางภาคตะวันออกมีการออกดอกติดผลมาก ทำให้ในปีนี้มีการพักต้นสะสมอาหาร ประกอบกับเกษตรกรบางส่วนตัดโค่นต้นมังคุดที่ปลูกแซมในสวนทุเรียน ส่งผลให้เนื้อที่ให้ผลลดลง รวมถึงผลกระทบจากสภาพอากาศที่มีฝนตกในช่วงติดผล มังคุดจึงติดผลน้อย ทำให้ผลผลิตโดยรวมลดลง

ด้านราคา

ราคามังคุดเพิ่มขึ้น จากปริมาณผลผลิตออกสู่ตลาดลดลง ขณะที่ความต้องการของตลาดในประเทศเพิ่มขึ้น

ด้านการส่งออก

ปริมาณและมูลค่าส่งออกมังคุดลดลง เนื่องจากผลผลิตมังคุดลดลง ไม่เพียงพอต่อความต้องการ ทำให้มีการส่งออกลดลง

สินค้าพืชที่มีผลผลิตเพิ่มขึ้น

ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ด้านการผลิต

ผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เพิ่มขึ้น จากปริมาณน้ำในช่วงต้นปี 2569 มีเพียงพอสำหรับการเพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ทำให้เกษตรกรภาคเหนือ โดยเฉพาะในจังหวัดเพชรบูรณ์และกำแพงเพชร ขยายพื้นที่เพาะปลูกในพื้นที่ที่เคยปล่อยว่างและบางส่วนปรับเปลี่ยนมาปลูกแทนข้าวนาปรังที่มีราคาลดลง ประกอบกับภาครัฐมีมาตรการในการกำหนดราคารับซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ทำให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนมาปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เพิ่มขึ้น

ด้านราคา

ราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ลดลง เนื่องจากผลผลิตออกสู่ตลาดเพิ่มขึ้น ประกอบกับมีการนำเข้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์จากประเทศสมาชิกอาเซียน ภายใต้ความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) ระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ – 31 สิงหาคม 2569 ทำให้มีปริมาณข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในประเทศเพิ่มขึ้น

ด้านการส่งออก

ในไตรมาสที่ 2 ปี 2569 ไม่มีการส่งออกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

สินค้าพืชที่มีผลผลิตเพิ่มขึ้น

อ้อยโรงงาน

ด้านการผลิต

ผลผลิตอ้อยโรงงานเพิ่มขึ้น จากราคาอ้อยโรงงานในปีเพาะปลูก 2567/2568 อยู่ในเกณฑ์ดี และสภาพอากาศในปี 2568 เอื้ออำนวยต่อการเพาะปลูก จูงใจให้เกษตรกรขยายพื้นที่เพาะปลูก และบางส่วนปรับเปลี่ยนพื้นที่เพาะปลูกมันสำปะหลังมาปลูกอ้อยโรงงาน ประกอบกับโรงงานน้ำตาลให้การสนับสนุนเกษตรกรในด้านเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการน้ำ และการจัดหาปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพ ทำให้ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ มาตรการควบคุมอ้อยไฟไหม้เพื่อลดฝุ่นละออง PM 2.5 ยังทำให้เกษตรกรต้องตัดอ้อยสด ขณะที่จำนวนแรงงานและรถตัดอ้อยสดมีจำกัด ทำให้เกษตรกรทำการเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ล่าช้า และในเดือนเมษายน 2569 ยังคงมีผลผลิตเข้าสู่โรงงาน

ด้านราคา

ราคาอ้อยโรงงานลดลง เนื่องจากปริมาณผลผลิตในประเทศเพิ่มขึ้น ประกอบกับราคาน้ำตาลตลาดโลกมีแนวโน้มลดลง ส่งผลให้ราคารับซื้ออ้อยลดลง

ด้านการส่งออก

ปริมาณและมูลค่าส่งออกน้ำตาลลดลง โดยประเทศอินโดนีเซียซึ่งเป็นคู่ค้าสำคัญของไทยมีนโยบายลดการพึ่งพาการนำเข้าน้ำตาล ส่งผลให้ความต้องการนำเข้าน้ำตาลจากไทยลดลง ประกอบกับประเทศผู้ผลิตหลักมีผลผลิตอ้อยโรงงานเพิ่มขึ้นจากสภาพอากาศและปริมาณน้ำฝนที่เหมาะสมกับการเจริญเติบโต ส่งผลให้อุปทานน้ำตาลทรายโลกเพิ่มขึ้น และราคาน้ำตาลในตลาดโลกลดลงอย่างมาก ซึ่งเป็นปัจจัยกดดันให้ราคาส่งออกของไทยลดลง

สับปะรดปัตตาเวีย

ด้านการผลิต

ผลผลิตสับปะรดปัตตาเวียเพิ่มขึ้น จากราคาที่สูงขึ้นมากในปี 2567 - 2568 จูงใจให้เกษตรกรในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งเป็นแหล่งผลิตสำคัญขยายพื้นที่เพาะปลูกในพื้นที่ว่างและปลูกแซมในสวนไม้ผลอื่น ๆ

ด้านราคา

ราคาสับปะรดปัตตาเวียลดลง เนื่องจากผลผลิตเข้าสู่ตลาดเพิ่มขึ้นตามการขยายพื้นที่เพาะปลูก ประกอบกับโรงงานแปรรูปปรับลดราคารับซื้อให้สอดคล้องกับการบริหารจัดการต้นทุนและความต้องการของตลาด อีกทั้งผลผลิตบางส่วนมีขนาดผลเล็กและน้ำหนักผลต่ำไม่เป็นไปตามความต้องการ ทำให้ราคารับซื้อต่ำลง

ด้านการส่งออก

ปริมาณส่งออกสับปะรดเพิ่มขึ้น แต่มูลค่าส่งออกลดลง โดยคู่ค้าสำคัญยังมีความต้องการอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ สหรัฐอเมริกา ซาอุดิอาระเบีย และรัสเซีย ทำให้การส่งออกสับปะรดของไทยขยายตัว

สินค้าพืชที่มีผลผลิตเพิ่มขึ้น

ยางพารา

ด้านการผลิต

ผลผลิตยางพาราเพิ่มขึ้น เนื่องจากจำนวนวันกรีดยางที่เพิ่มขึ้นในหลายแหล่งผลิตสำคัญ โดยเฉพาะจังหวัดสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช และตรัง ซึ่งมีจำนวนวันฝนตกลดลง ทำให้เกษตรกรสามารถกรีดยางได้ต่อเนื่องและนำผลผลิตออกสู่ตลาดได้มากขึ้น ประกอบกับต้นยางพาราที่สามารถกรีดได้ส่วนใหญ่ อาทิ จังหวัดเลย อุดรธานี และจันทบุรี อยู่ในช่วงอายุที่ให้ผลผลิตสูง ราคายางที่ปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ช่วงต้นปีมาอยู่ในเกณฑ์ที่ดี จูงใจให้เกษตรกรมีการดูแลและบำรุงรักษาต้นยางมากขึ้น

ด้านราคา

ราคายางพาราเพิ่มขึ้น สถานการณ์ความขัดแย้งในภูมิภาคตะวันออกกลางที่ส่งผลให้ราคาน้ำมันดิบและต้นทุนการผลิตยางสังเคราะห์ปรับตัวสูงขึ้น ทำให้ผู้ประกอบการมีแรงจูงใจเพิ่มสัดส่วนการใช้ยางธรรมชาติในผลิตภัณฑ์ที่สามารถปรับสูตรการผลิตได้ ขณะที่ความต้องการวัตถุดิบของอุตสาหกรรมยางล้อและผลิตภัณฑ์ยางยังมีต่อเนื่อง รวมทั้งมีการเร่งสำรองวัตถุดิบเพื่อรองรับความไม่แน่นอนของสถานการณ์โลก

ด้านการส่งออก

ปริมาณและมูลค่าส่งออกลดลง จากความต้องการนำเข้าสินค้ายางแท่งของประเทศคู่ค้าสำคัญลดลง โดยเฉพาะจีน ญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกา และค่าเงินบาทที่ยังคงแข็งค่าเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2568

ลำไย

ด้านการผลิต

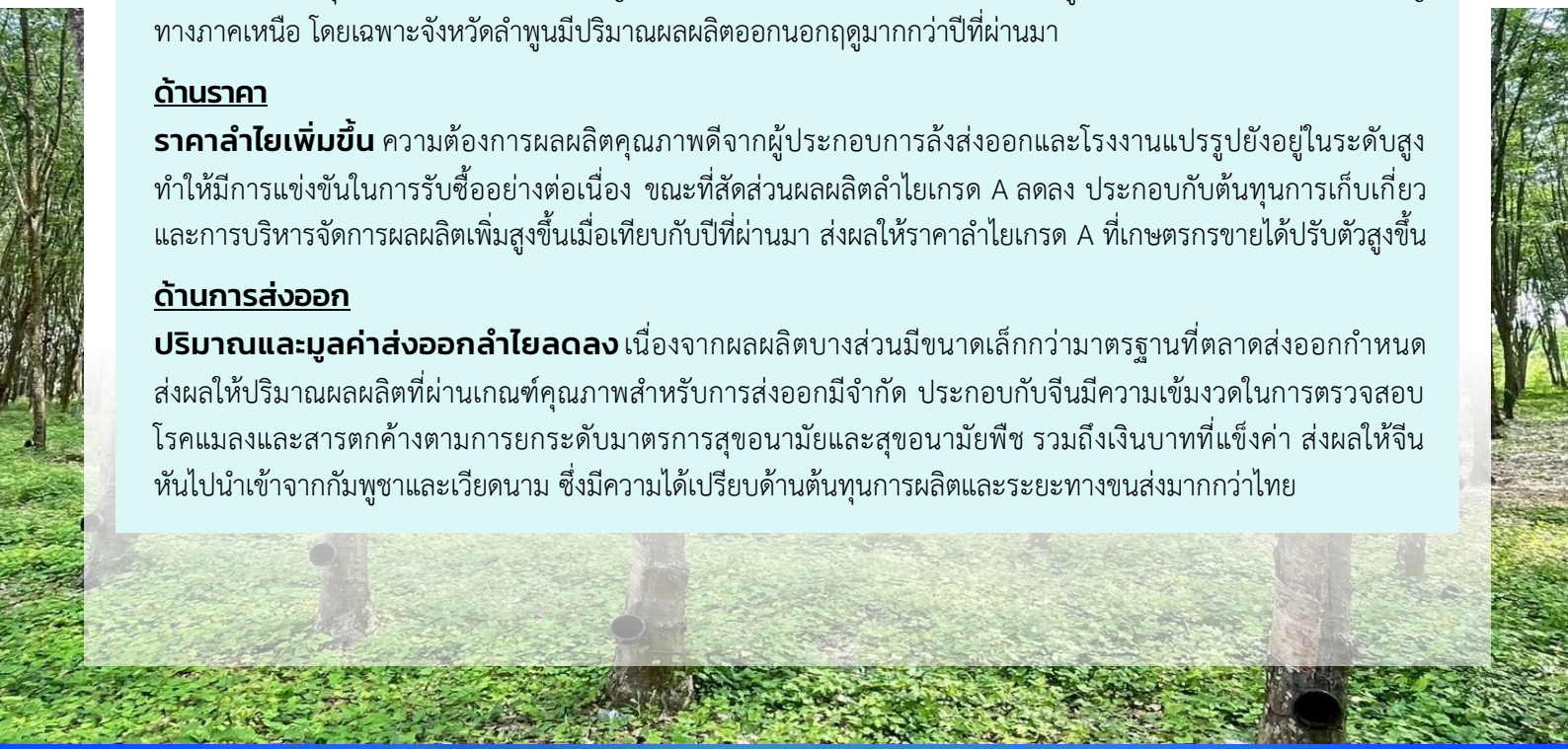
ผลผลิตลำไยเพิ่มขึ้น จากสภาพอากาศตั้งแต่ช่วงปลายปี 2568 เหมาะสมต่อการติดดอกและออกผล ส่งผลให้ผลผลิตลำไยในจังหวัดจันทบุรีซึ่งเป็นแหล่งผลิตสำคัญทางภาคตะวันออกยังคงมีผลผลิตออกสู่ตลาด รวมทั้งแหล่งผลิตสำคัญทางภาคเหนือ โดยเฉพาะจังหวัดลำพูนมีปริมาณผลผลิตออกนอกฤดูมากกว่าปีที่ผ่านมา

ด้านราคา

ราคาลำไยเพิ่มขึ้น ความต้องการผลผลิตคุณภาพดีจากผู้ประกอบการล้งส่งออกและโรงงานแปรรูปยังอยู่ในระดับสูง ทำให้มีการแข่งขันในการรับซื้ออย่างต่อเนื่อง ขณะที่สัดส่วนผลผลิตลำไยเกรด A ลดลง ประกอบกับต้นทุนการเก็บเกี่ยวและการบริหารจัดการผลผลิตเพิ่มสูงขึ้นเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ส่งผลให้ราคาลำไยเกรด A ที่เกษตรกรขายได้ปรับตัวสูงขึ้น

ด้านการส่งออก

ปริมาณและมูลค่าส่งออกลำไยลดลง เนื่องจากผลผลิตบางส่วนมีขนาดเล็กกว่ามาตรฐานที่ตลาดส่งออกกำหนด ส่งผลให้ปริมาณผลผลิตที่ผ่านเกณฑ์คุณภาพสำหรับการส่งออกมีจำกัด ประกอบกับจีนมีความเข้มงวดในการตรวจสอบโรคแมลงและสารตกค้างตามการยกระดับมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช รวมถึงเงินบาทที่แข็งค่า ส่งผลให้จีนหันไปนำเข้าจากกัมพูชาและเวียดนาม ซึ่งมีความได้เปรียบด้านต้นทุนการผลิตและระยะทางขนส่งมากกว่าไทย

สินค้าพืชที่มีผลผลิตเพิ่มขึ้น

ทุเรียน

ด้านการผลิต

ผลผลิตทุเรียนเพิ่มขึ้น จากเนื้อที่ให้ผลเพิ่มขึ้นจากการขยายพื้นที่ปลูกในปี 2564 แทนยางพารา มังคุด เงาะ ลองกอง ลำไย ปาล์มน้ำมัน และพื้นที่ว่างเปล่า ในภาคตะวันออก โดยเฉพาะจังหวัดจันทบุรี ตราด และระยอง ประกอบกับต้นทุเรียนส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุที่ให้ผลผลิตสูง รวมทั้งสภาพอากาศในช่วงปลายปี 2568 ที่เอื้ออำนวยต่อการออกดอกติดผล และเกษตรกรมีการดูแลรักษาเป็นอย่างดี เพื่อให้ผลผลิตมีคุณภาพตรงกับความต้องการของตลาด

ด้านราคา

ราคาทุเรียนเพิ่มขึ้น เนื่องจากผลผลิตทุเรียนของไทยคุณภาพดีมีมาตรฐานสูง ทำให้ผู้บริโภคทั้งภายในประเทศและต่างประเทศมีความเชื่อมั่นและมีความต้องการบริโภคอย่างต่อเนื่อง

ด้านการส่งออก

ปริมาณและมูลค่าส่งออกทุเรียนเพิ่มขึ้น จากผลผลิตทางภาคตะวันออกออกสู่ตลาดเพิ่มขึ้นมาก และประเทศคู่ค้าหลักอย่างจีนมีความเชื่อมั่นในคุณภาพและยังมีความต้องการบริโภคทุเรียนไทยอย่างต่อเนื่อง

เงาะ

ด้านการผลิต

ผลผลิตเงาะเพิ่มขึ้น จากสภาพอากาศเอื้ออำนวยและปริมาณน้ำฝนเพียงพอ ทำให้แหล่งผลิตเงาะสำคัญในภาคตะวันออก โดยเฉพาะจังหวัดตราด มีการออกดอกติดผลและเจริญเติบโตได้ดี ส่งผลให้มีผลผลิตออกสู่ตลาดเพิ่มขึ้น

ด้านราคา

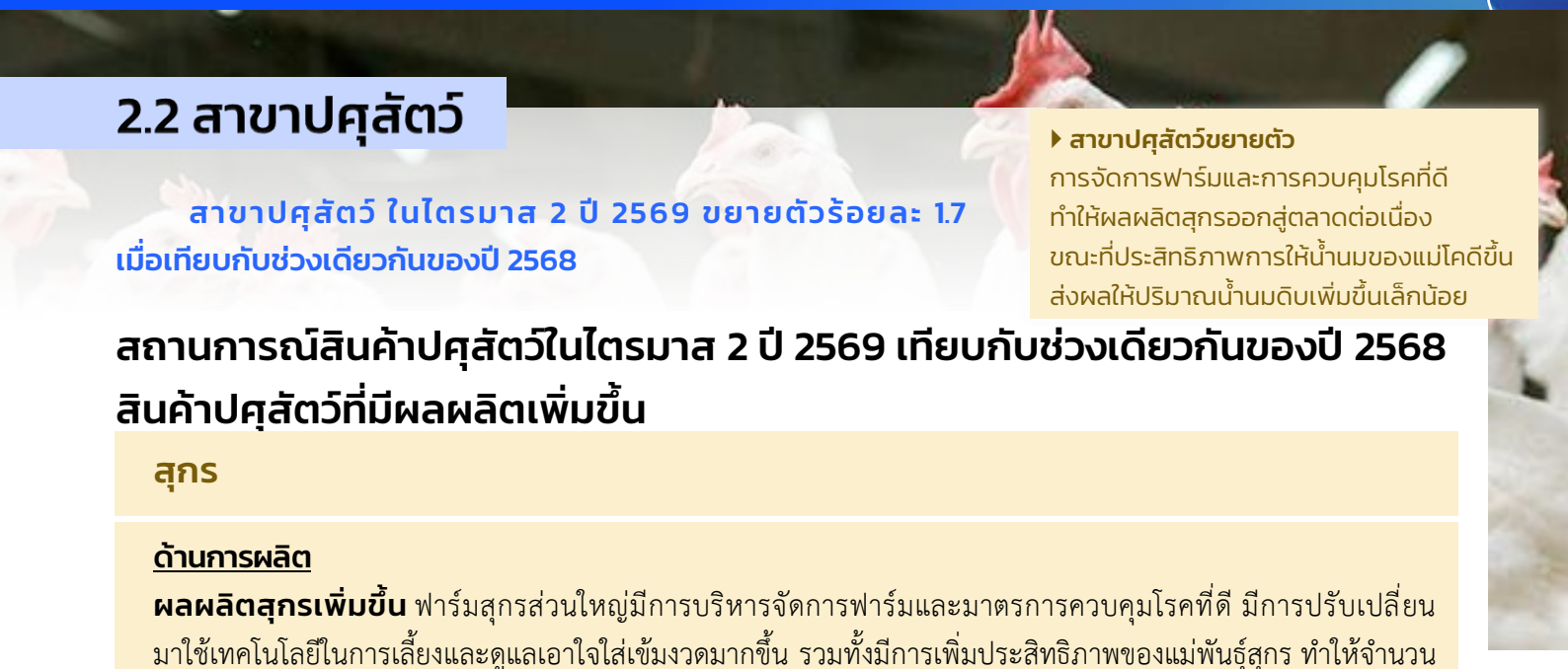
ราคาเงาะลดลง เนื่องจากผลผลิตเงาะออกสู่ตลาดมากขึ้นจากการที่เกษตรกรเร่งก็บเกี่ยวผลผลิตก่อนเข้าสู่ช่วงฤดูฝน ทำให้ผลผลิตกระจุกตัวจึงส่งผลให้ราคาลดลง

ด้านการส่งออก

ปริมาณและมูลค่าส่งออกเงาะเพิ่มขึ้น โดยประเทศคู่ค้าที่สำคัญ ได้แก่ จีน เวียดนาม และสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ มีความต้องการเพิ่มขึ้น

2.2 สาขาปศุสัตว์

สาขาปศุสัตว์ ในไตรมาส 2 ปี 2569 ขยายตัวร้อยละ 1.7 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2568

สาขาปศุสัตว์ขยายตัว
การจัดการฟาร์มและการควบคุมโรคที่ดี ทำให้ผลผลิตสุกรออกสู่ตลาดต่อเนื่อง ขณะที่ประสิทธิภาพการให้น้ำนมของแม่โคดีขึ้น ส่งผลให้ปริมาณน้ำนมดิบเพิ่มขึ้นเล็กน้อย

สถานการณ์สินค้าปศุสัตว์ในไตรมาส 2 ปี 2569 เทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2568

สินค้าปศุสัตว์ที่มีผลผลิตเพิ่มขึ้น

สุกร

ด้านการผลิต

ผลผลิตสุกรเพิ่มขึ้น ฟาร์มสุกรส่วนใหญ่มีการบริหารจัดการฟาร์มและมาตรการควบคุมโรคที่ดี มีการปรับเปลี่ยนมาใช้เทคโนโลยีในการเลี้ยงและดูแลเอาใจใส่เข้มงวดมากขึ้น รวมทั้งมีการเพิ่มประสิทธิภาพของแม่พันธุ์สุกร ทำให้จำนวนลูกสุกรต่อครอกเพิ่มขึ้นและอัตราการรอดชีวิตสูงขึ้น ส่งผลให้มีผลผลิตออกสู่ตลาดอย่างต่อเนื่อง

ด้านราคา

ราคาสุกรลดลง จากปริมาณผลผลิตสุกรเพิ่มขึ้นมากกว่าความต้องการบริโภค ประกอบกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ เมียนมา และ สปป.ลาว มีความต้องการสุกรมีชีวิตลดลง ทำให้สุกรขุนที่เคยส่งออกได้กระจุกตัวอยู่ภายในประเทศ เกิดเป็นอุปทานส่วนเกินในตลาด ส่งผลให้ราคาสุกรมีชีวิตหน้าฟาร์มปรับตัวลดลง

ด้านการส่งออก

ปริมาณและมูลค่าส่งออกเพิ่มขึ้น เนื่องจากประเทศญี่ปุ่นมีความต้องการนำเข้าเนื้อสุกรสดแช่เย็นแช่แข็งเพิ่มขึ้น ประกอบกับความต้องการนำเข้าสินค้าของมาเลเซียที่เป็นตลาดใหม่จากการขยายความร่วมมือด้านการค้าปศุสัตว์ระหว่างไทยและมาเลเซีย ส่งผลให้ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์ของไทยเพิ่มขึ้น

น้ำนมดิบ

ด้านการผลิต

ผลผลิตน้ำนมดิบเพิ่มขึ้น เกษตรกรมีการปรับปรุงการจัดการฟาร์ม โดยเฉพาะด้านอาหาร การดูแลสุขภาพ และการบริหารจัดการฝูง ส่งผลให้ประสิทธิภาพการให้น้ำนมของแม่โคดีขึ้น ทำให้อัตราการให้นมเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม เกษตรกรบางรายมีการคัดทิ้งแม่โคที่ให้ผลผลิตต่ำออกจากฝูงหรือขายเข้าโรงเชือด ส่งผลให้ปริมาณน้ำนมดิบโดยรวมเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย

ด้านราคา

ราคาน้ำนมดิบลดลง จากการเปิดเสรีการนำเข้านมผงจากออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ภายใต้ข้อตกลงการค้าเสรี (FTA) และยกเลิกการจำกัดปริมาณนำเข้า ส่งผลให้เกิดการแข่งขันด้านราคาน้ำนมดิบกับนมผงนำเข้าจากต่างประเทศที่มีต้นทุนต่ำกว่า

ด้านการส่งออก

ปริมาณและมูลค่าส่งออกลดลง โดยประเทศคู่ค้าหลักในอาเซียน ได้แก่ กัมพูชา สปป.ลาว ฟิลิปปินส์ สิงค์โปร์ และเมียนมา มีความต้องการนำเข้าผลิตภัณฑ์น้ำนมดิบลดลง โดยเฉพาะกัมพูชาที่ยังมีการควบคุมพื้นที่บริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา นอกจากนี้ ยังมีการแข่งขันด้านราคาจากประเทศผู้ส่งออกรายใหญ่อย่างนิวซีแลนด์ สหภาพยุโรป และออสเตรเลีย ซึ่งได้เปรียบในด้านต้นทุนและปริมาณการผลิต

สินค้าปศุสัตว์ที่มีผลผลิตลดลง

ไก่เนื้อ

ด้านการผลิต

ผลผลิตไก่เนื้อลดลงเล็กน้อย จากต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นทั้งค่าอาหารสัตว์ ค่าสารชีวภัณฑ์ และค่าพลังงาน ทำให้เกษตรกรบางส่วนปรับลดปริมาณการผลิตและเพิ่มจำนวนวันพักเล้า อาทิ จังหวัดปราจีนบุรี ซึ่งเป็นแหล่งผลิตไก่เนื้อที่สำคัญของประเทศ ประกอบกับอุณหภูมิที่สูงขึ้นตั้งแต่ช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2569 ส่งผลให้สภาพอากาศร้อนจัด ทำให้สัตว์มีความเครียด (Heat Stress) กินอาหารได้น้อยลง เจริญเติบโตช้า และน้ำหนักต่อตัวลดลง ส่งผลให้ผลผลิตภาพรวมลดลง

ด้านราคา

ราคาไก่เนื้อลดลง เนื่องจากความต้องการซื้อของผู้บริโภคชะลอตัวตามภาวะเศรษฐกิจที่ยังชะลอตัว ประกอบกับตลาดต่างประเทศชะลอคำสั่งซื้อเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์จากไทย ทำให้ราคาไก่เนื้อปรับลดลง

ด้านการส่งออก

ปริมาณและมูลค่าส่งออกลดลง ประเทศคู่ค้าสำคัญโดยเฉพาะญี่ปุ่น จีน และสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ มีความต้องการนำเข้าเนื้อไก่สดแช่เย็นแช่แข็งลดลง และสหราชอาณาจักรมีความต้องการเนื้อไก่ปรุงแต่งลดลง

ไข่ไก่

ด้านการผลิต

ผลผลิตไข่ไก่ลดลง เนื่องจากผลกระทบของสภาพอากาศที่ร้อนจัดต่อเนื่องมาตั้งแต่ช่วงปลายเดือนกุมภาพันธ์ 2569 ประกอบกับการเข้าสู่ฤดูฝนในเดือนพฤษภาคม 2569 ทำให้หลายพื้นที่โดยเฉพาะภาคกลางและภาคตะวันออกที่เป็นแหล่งผลิตสำคัญของประเทศมีสภาพอากาศร้อนชื้น ส่งผลให้ไก่เกิดความเครียดและกินอาหารได้น้อยลง และมีอัตราการให้ไข่ลดลง

ด้านราคา

ราคาไข่ไก่เพิ่มขึ้น จากปริมาณผลผลิตลดลง และต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นตามราคาพลังงาน โดยเฉพาะราคาน้ำมันที่สูงขึ้น ส่งผลกระทบต่อต้นทุนค่าขนส่งและค่าอาหารสัตว์ รวมถึงสภาพอากาศที่ร้อนจัด ทำให้ผู้เลี้ยงไก่ไข่ต้องเร่งระบายความร้อนในฟาร์มเพื่อปรับอุณหภูมิให้เหมาะสม ทำให้ค่าไฟฟ้าเพิ่มขึ้น

ด้านการส่งออก

ปริมาณและมูลค่าส่งออกลดลง โดยประเทศคู่ค้าหลักของไทย ได้แก่ สิงคโปร์ ฮ่องกง และญี่ปุ่น มีความต้องการนำเข้าไข่ไก่ลดลง รวมถึงสถานการณ์ความขัดแย้งในตะวันออกกลางที่ยืดเยื้อ ทำให้สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ไม่มีการนำเข้าไข่ไก่จากไทยตั้งแต่เดือนมีนาคม 2569

2.3 สาขาประมง

สาขาประมงในไตรมาส 2 ปี 2569 ขยายตัวร้อยละ 1.5 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2568

▸ สาขาประมงขยายตัว
ผลผลิตกุ้งขาวแวนนาไมเพิ่มขึ้น จากการจัดการฟาร์มกุ้งที่มีประสิทธิภาพและการเลี้ยงให้กุ้งมีขนาดตัวใหญ่ขึ้น พร้อมกับการมุ่งเน้นติดตามข้อมูลผลผลิตและการตรวจสอบย้อนกลับที่ครอบคลุมมากขึ้น

สถานการณ์สินค้าประมงในไตรมาส 2 ปี 2569 เทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2568

สินค้าประมงที่มีผลผลิตเพิ่มขึ้น

กุ้งขาวแวนนาไม

ด้านการผลิต

ผลผลิตกุ้งขาวแวนนาไมเพิ่มขึ้น เกษตรกรมีการบริหารจัดการฟาร์มที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งด้านการควบคุมคุณภาพน้ำ การจัดการอาหาร และการป้องกันโรค ส่งผลให้อัตราการรอดของกุ้งสูงขึ้นและกุ้งมีการเจริญเติบโตดี ประกอบกับเกษตรกรบางส่วนปรับเพิ่มระยะเวลาการเลี้ยงเพื่อให้กุ้งมีขนาดตัวใหญ่ขึ้นตามความต้องการของตลาด ทำให้น้ำหนักเฉลี่ยต่อหน่วยเพิ่มขึ้น โดยผลผลิตที่เพิ่มขึ้นส่วนใหญ่มาจากพื้นที่เพาะเลี้ยงในภาคใต้และภาคตะวันออก

ด้านราคา

ราคากุ้งขาวแวนนาไมลดลง เนื่องจากผู้ประกอบการและโรงงานแปรรูปชะลอการรับซื้อจากการที่มีสินค้าคงคลังในระดับเพียงพอ ขณะที่ความต้องการบริโภคภายในประเทศเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย ส่งผลให้ราคากุ้งขาวแวนนาไมที่เกษตรกรขายได้ปรับตัวลดลง

ด้านการส่งออก

ปริมาณและมูลค่าส่งออกกุ้งลดลง ตลาดส่งออกหลักโดยเฉพาะประเทศจีนและสหรัฐอเมริกามีความต้องการนำเข้าลดลง

สินค้าประมงที่มีผลผลิตลดลง

สัตว์น้ำที่นำขึ้นท่าเทียบเรือ

ด้านการผลิต

ผลผลิตลดลง เนื่องจากสภาพอากาศแปรปรวนและทะเลมีคลื่นลมแรงในบางช่วง ส่งผลให้เรือประมงออกทำการประมงได้ไม่เต็มที่ ประกอบกับต้นทุนการทำประมง โดยเฉพาะราคาน้ำมันเชื้อเพลิงและค่าแรงงานยังอยู่ในระดับสูง ทำให้ผู้ประกอบการบางส่วนลดจำนวนวันออกเรือ โดยเฉพาะจังหวัดนครศรีธรรมราชที่มีผลผลิตลดลง นอกจากนี้ มาตรการบริหารจัดการทรัพยากรประมงเพื่อฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของสัตว์น้ำ อาทิ การกำหนดเขตอนุรักษ์และช่วงเวลาปิดฤดูกาลทำการประมง ข้อจำกัดด้านแรงงานประมงที่ยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้จำนวนเที่ยวเรือและปริมาณการจับสัตว์น้ำลดลง

ด้านการส่งออก

ปริมาณและมูลค่าส่งออกลดลง การส่งออกปลาหมึกและผลิตภัณฑ์มีปริมาณและมูลค่าลดลง โดยประเทศคู่ค้าหลัก อย่างประเทศอิตาลี เกาหลีใต้ และญี่ปุ่น มีความต้องการนำเข้าสินค้าลดลง

สินค้าประมงที่มีผลผลิตลดลง

ปลานิลและปลาดุก

ด้านการผลิต

ผลผลิตปลานิลและปลาดุกลดลง จากสภาพอากาศร้อนจัดและปริมาณฝนไม่สม่ำเสมอ ส่งผลกระทบต่อคุณภาพน้ำและการเจริญเติบโตของปลา ประกอบกับต้นทุนการเลี้ยง โดยเฉพาะค่าอาหารสัตว์น้ำที่ยังอยู่ในระดับสูง ส่งผลให้เกษตรกรบางส่วนลดปริมาณการปล่อยลูกพันธุ์ปลาและชะลอการเลี้ยง ส่งผลให้ปริมาณผลผลิตปลานิลและปลาดุกออกสู่ตลาดลดลง

ด้านราคา

ราคาปลานิลและปลาดุกลดลง เนื่องจากความต้องการบริโภคภายในประเทศลดลงจากสภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัว ประกอบกับมีการแข่งขันจากสินค้าสัตว์น้ำและเนื้อสัตว์ชนิดอื่นที่มีระดับราคาใกล้เคียงกัน

ด้านการส่งออก

ปริมาณและมูลค่าส่งออกปลาลดลง โดยประเทศญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และจีน ซึ่งเป็นประเทศคู่ค้าสำคัญมีความต้องการนำเข้าสินค้าลดลง

2. 4 สาขาบริการทางการเกษตร

สาขาบริการทางการเกษตรในไตรมาส 2 ปี 2569 ขยายตัวร้อยละ 0.1 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2568 ภาพรวมเพิ่มขึ้นไม่มากนัก โดยกิจกรรมการจ้างบริการเตรียมดินและเก็บเกี่ยวผลผลิตอ้อยโรงงานและสับปะรดปัตตาเวียปรับตัวเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นผลจากราคาที่สูงขึ้นในปีก่อนหน้าและสภาพอากาศที่เอื้ออำนวย จูงใจให้เกษตรกรขยายพื้นที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม พื้นที่เก็บเกี่ยวของข้าวนาปรังลดลง เนื่องจากเปลี่ยนไปปลูกพืชอื่นที่ให้ผลตอบแทนดีกว่า และกิจกรรมการจ้างบริการเตรียมดินของข้าวนาปี ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และสับปะรดปัตตาเวียลดลง เนื่องจากราคาพืชดังกล่าวไม่จูงใจให้เกษตรกรขยายพื้นที่เพาะปลูก รวมถึงความกังวลว่าปริมาณน้ำฝนจะลดลงและฝนทิ้งช่วงจากสถานการณ์เอลนีโญ ทำให้เกษตรกรบางส่วนชะลอ ลด หรืองดทำการเพาะปลูก รวมทั้งปล่อยพื้นที่ให้ว่าง ทำให้การจ้างบริการทางการเกษตร

▸ **สาขาบริการทางการเกษตรขยายตัวเล็กน้อย** จากการจ้างบริการเก็บเกี่ยวผลผลิตเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอ้อยโรงงานปลายฤดูการผลิต แต่กิจกรรมการจ้างบริการเตรียมดินเพาะปลูกพืชสำคัญลดลงจากราคาที่ไม่จูงใจ กดดันให้สาขาบริการฯ ขยายตัวไม่มากนัก

2. 5 สาขาป่าไม้

สาขาป่าไม้ ไตรมาส 2 ปี 2569 ขยายตัวร้อยละ 0.2 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2568

▸ สาขาป่าไม้ขยายตัวเล็กน้อย
- ผลผลิตไม้ยางพารา ไม้ยูคาลิปตัส และครั่ง เพิ่มขึ้น จากความต้องการทั้งในและต่างประเทศ
- ผลผลิตถ่านไม้และรังนกลดลง จากปริมาณการส่งออกไปต่างประเทศลดลง

ผลผลิตเพิ่มขึ้น

ไม้ยางพารา เพิ่มขึ้นตามพื้นที่เป้าหมายการตัดโค่นพื้นที่สวนยางพาราเก่าและปลูกทดแทนด้วยยางพาราพันธุ์ดีหรือพืชเศรษฐกิจอื่นของการยางแห่งประเทศไทย ส่งผลให้ปริมาณไม้ยางพาราเข้าสู่ตลาดและโรงงานแปรรูปเพิ่มขึ้น ขณะเดียวกันตลาดส่งออกไปยังมาเลเซียและอินเดียปรับตัวดีขึ้น โดยไม้ยางพาราที่ส่งไปมาเลเซียส่วนใหญ่นำไปใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ ชิ้นส่วนเฟอร์นิเจอร์ ไม้ประสาน และแผ่นไม้ ขณะที่อินเดียนำไปใช้ผลิตเฟอร์นิเจอร์เครื่องใช้ภายในบ้าน และงานตกแต่งภายใน อย่างไรก็ตาม การส่งออกไปจีนซึ่งเป็นตลาดหลักของไทยปรับตัวลดลง โดยจีนนำไม้ยางพาราไปใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตเฟอร์นิเจอร์ ชิ้นส่วนเฟอร์นิเจอร์ พื้นไม้ และวัสดุตกแต่งภายใน สะท้อนถึงความต้องการวัตถุดิบของอุตสาหกรรมปลายน้ำจีนยังฟื้นตัวไม่เต็มที่ โดยเฉพาะภาคอสังหาริมทรัพย์ การก่อสร้าง และอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์

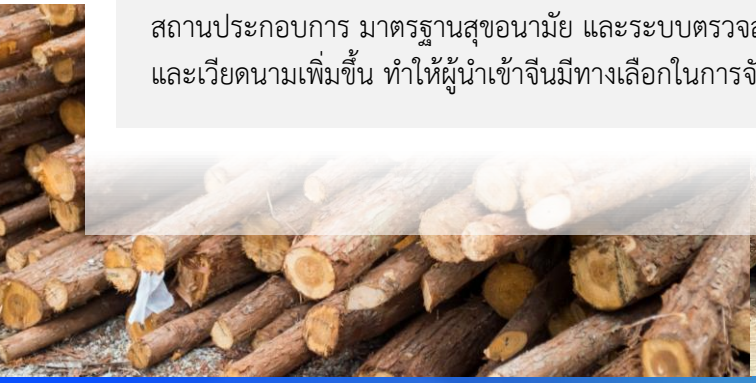
ไม้ยูคาลิปตัส เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากความต้องการใช้ในอุตสาหกรรมเยื่อกระดาษและกระดาษภายในประเทศที่ยังขยายตัว สะท้อนจากดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมเยื่อกระดาษและอุตสาหกรรมกระดาษในเดือนเมษายนและพฤษภาคม 2569 ที่ปรับตัวเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ไม้ยูคาลิปตัสสามารถจำหน่ายเข้าสู่โรงงานภายในประเทศได้มาก ขณะที่การส่งออกไปจีนและอินโดนีเซียเพิ่มขึ้นตามความต้องการวัตถุดิบของอุตสาหกรรมเยื่อกระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษที่เพิ่มขึ้น

ครั่ง เพิ่มขึ้นจากความต้องการของตลาดต่างประเทศ โดยเฉพาะอินเดียและจีนที่นำเข้าไปแปรรูปเป็นเชลแล็กและสารเคลือบจากธรรมชาติสำหรับใช้ในอุตสาหกรรมอาหาร ยา สีและสารเคลือบ งานไม้ เครื่องสำอาง และผลิตภัณฑ์เฉพาะทาง ประกอบกับราคาครั่งอยู่ในเกณฑ์ดี จึงจูงใจให้เกษตรกรเร่งเก็บเกี่ยวผลผลิตเพิ่มขึ้น

ผลผลิตลดลง

ถ่านไม้ ลดลงจากปริมาณการส่งออกไปยังตลาดจีนและญี่ปุ่น ส่งผลให้ผู้ประกอบการชะลอคำสั่งซื้อวัตถุดิบ อย่างไรก็ตาม ราคาส่งออกเฉลี่ยที่สูงขึ้นช่วยพยุงมูลค่าการส่งออกและรายได้ของผู้ประกอบการได้บางส่วน ขณะที่ความต้องการใช้ของครัวเรือน ร้านอาหาร และกิจการแปรรูปอาหารขนาดเล็กภายในประเทศยังช่วยรองรับตลาด แต่มีขนาดจำกัด เนื่องจากมีการทดแทนด้วยก๊าซหุงต้ม ไฟฟ้า และเชื้อเพลิงประเภทอื่น

รังนก ลดลงจากการส่งออกไปจีนที่มีการชะลอคำสั่งซื้อและการส่งมอบสินค้า รวมถึงข้อกำหนดของตลาดจีนในการขึ้นทะเบียนสถานประกอบการ มาตรฐานสุขอนามัย และระบบตรวจสอบย้อนกลับ ประกอบกับมีการแข่งขันจากอินโดนีเซีย มาเลเซีย และเวียดนามเพิ่มขึ้น ทำให้ผู้นำเข้าจีนมีทางเลือกในการจัดหาสินค้าจากหลายประเทศมากขึ้น

ตารางที่ 1 อัตราการเติบโตของภาคเกษตร

หน่วย: ร้อยละ

สาขา	ไตรมาส 2/2569 (เดือนเมษายน – มิถุนายน 2569)
ภาคเกษตร	0.2
พืช	-0.4
ปศุสัตว์	1.7
ประมง	1.5
บริการทางการเกษตร	0.1
ป่าไม้	0.2

ที่มา: กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
ประมาณการ ณ เดือนมิถุนายน 2569

ตารางที่ 2 ผลผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญ (ปีปฏิทิน)

หน่วย: ล้านตัน

สินค้า	ปี 2568*		ปี 2569*	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
	ทั้งปี	ไตรมาส 2 (เม.ย. – มิ.ย.)	ไตรมาส 2 (เม.ย. – มิ.ย.)	
ข้าวนาปี	26.69	0.04	0.03	**-30.88**
ข้าวนาปรัง	8.25	4.71	4.58	**-2.76**
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	5.02	0.33	0.34	**5.21**
มันสำปะหลัง	26.65	4.47	3.69	**-17.40**
อ้อยโรงงาน (รวมพันธุ์)	90.74	0.56	3.69	**565.17**
สับปะรดปัตตาเวีย	1.25	0.47	0.49	**5.60**
ยางพารา	4.82	0.80	0.85	**5.49**
ปาล์มน้ำมัน	21.04	7.90	5.62	**-28.91**
ลำไย (พันตัน)	1,532.29	37.48	41.79	**11.50**
ทุเรียน (พันตัน)	1,573.85	1,047.77	1,207.52	**15.25**
มังคุด (พันตัน)	340.03	248.94	198.80	**-20.14**
เงาะ (พันตัน)	213.98	149.46	157.14	**5.14**
ไก่เนื้อ (ล้านตัว)	2,158.06	534.35	529.74	**-0.86**
สุกรมีชีวิต (ล้านตัว)	23.49	5.46	5.83	**6.76**
ไข่ไก่ (ล้านฟอง)	16,069.07	4,092.79	3,941.48	**-3.70**
น้ำนมดิบ	1.10	0.280	0.282	**0.50**
กุ้งขาวแวนนาไม** (พันตัน)	363.30	61.98	66.76	**7.71**

หมายเหตุ: * ข้อมูลพยากรณ์ ณ เดือนมิถุนายน 2569

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

** กรมประมง (ข้อมูลผลผลิตตามใบอนุญาตเคลื่อนย้ายสัตว์น้ำ (Movement Document: MD)

ตารางที่ 3 ราคาสินค้าเกษตรที่เกษตรกรขายได้

สินค้า	ปี 2568		ปี 2569	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
	ทั้งปี	เม.ย. – มิ.ย.	เม.ย. – มิ.ย.	
ข้าวเปลือกเจ้านาปี 15% (บาท/ตัน)	6,529	7,287	7,233	**-0.75**
ข้าวเปลือกเจ้านาปรังความชื้น 15% (บาท/ตัน)	7,665	7,250	7,296	**0.63**
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ความชื้น 14.5% (บาท/กิโลกรัม)	7.86	8.74	8.13	**-6.95**
หัวมันสำปะหลังสดคละ (บาท/กิโลกรัม)	1.81	1.47	2.53	**72.06**
สับปะรดปัตตาเวียส่งโรงงาน (บาท/กิโลกรัม)	11.16	12.34	6.42	**-47.95**
ยางแผ่นดิบ ชั้น 3 (บาท/กิโลกรัม)	59.17	61.57	78.53	**27.54**
ผลปาล์มน้ำมันทั้งทะลายคละ (บาท/กิโลกรัม)	6.13	4.40	7.20	**63.77**
ลำไยเกรด A (บาท/กิโลกรัม)	16.23	17.50	23.57	**34.67**
ทุเรียนหมอนทองคละ (บาท/กิโลกรัม)	88.91	91.79	99.10	**7.97**
มังคุดคละ (บาท/กิโลกรัม)	33.48	39.67	60.27	**51.93**
เงาะโรงเรียนคละ (บาท/กิโลกรัม)	34.96	39.73	36.50	**-8.12**
ไก่รุ่นพันธุ์เนื้อ (บาท/กิโลกรัม)	41.99	42.33	40.83	**-3.55**
สุกรพันธุ์ น้ำหนัก 100 กก. ขึ้นไป (บาท/กิโลกรัม)	73.71	83.52	66.39	**-20.51**
ไข่ไก่สดคละ (บาท/ร้อยฟอง)	348	345	360	**4.35**
น้ำนมดิบ (บาท/กิโลกรัม)	21.11	21.18	21.16	**-0.07**
กุ้งขาวแวนนาไม ขนาด 70 ตัว/กก. (บาท/กิโลกรัม)	145	138	124	**-10.39**
ปลานิลขนาดกลาง (บาท/กิโลกรัม)	50.10	51.46	52.25	**1.54**
ปลาดุกบิ๊กอุย ขนาด 2-4 ตัว/กก. (บาท/กิโลกรัม)	51.66	52.29	47.99	**-8.22**

หมายเหตุ : ข้อมูล ณ วันที่ 3 กรกฎาคม 2569

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

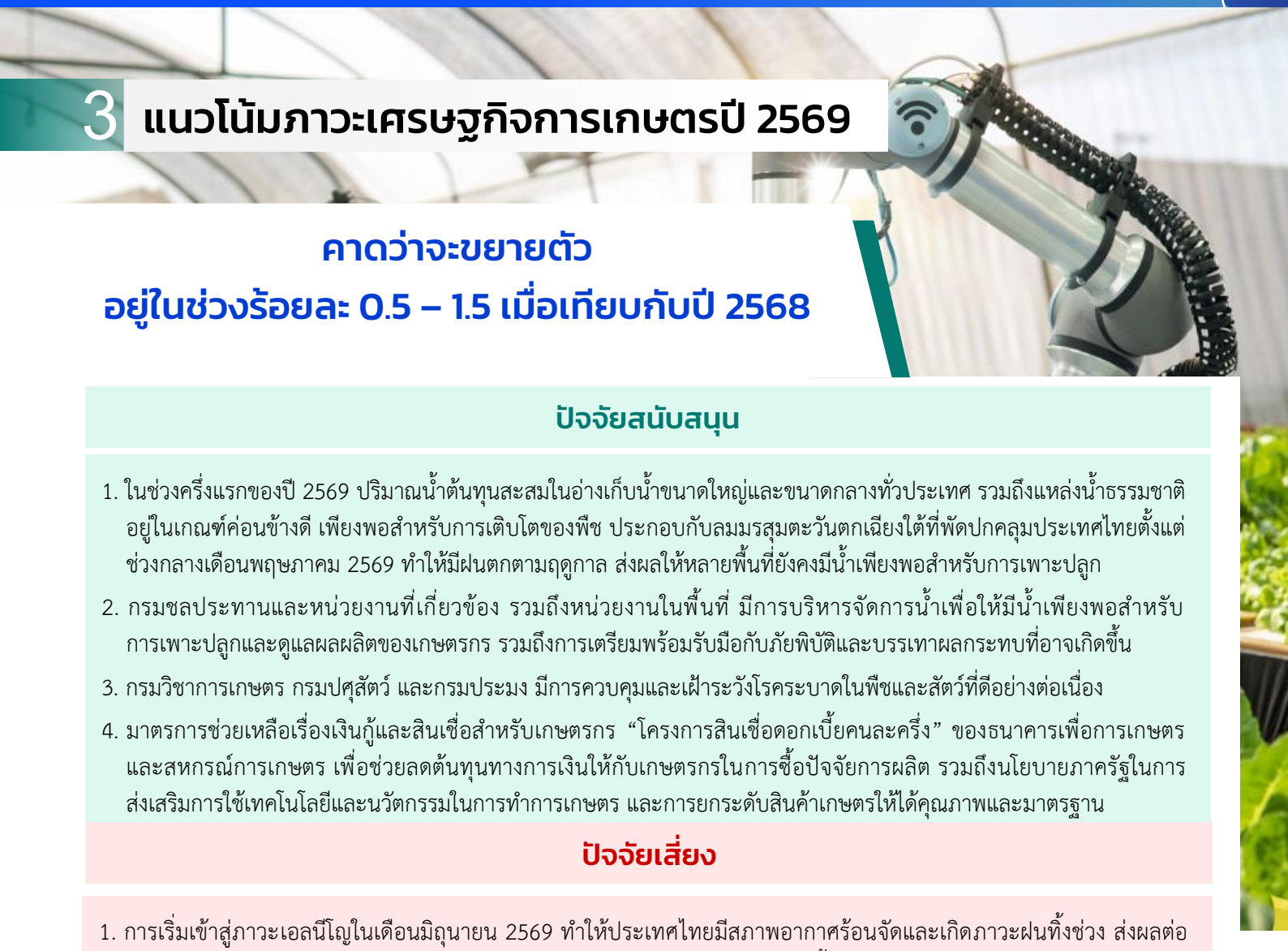
ตารางที่ 4 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ที่สำคัญ

สินค้า	ปริมาณ (ล้านตัน)				มูลค่า (ล้านบาท)			
	ปี 2568		ปี 2569		ปี 2568		ปี 2569	
	ทั้งปี	เม.ย. – พ.ค.		%Δ	ทั้งปี	เม.ย. – พ.ค.		%Δ
สินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์					1,831,140.67	366,116.53	348,433.76	**-4.83**
ข้าวรวม	7.90	1.26	1.09	**-12.84**	148,238.42	24,669.23	20,408.39	**-17.27**
มันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์	7.03	1.58	0.60	**-61.90**	65,402.38	13,438.27	7,734.39	**-42.45**
น้ำตาลและผลิตภัณฑ์	6.43	1.35	1.10	**-18.29**	102,485.11	21,448.93	14,501.63	**-32.39**
ยางพารา	4.32	0.71	0.69	**-2.71**	289,472.76	50,517.29	46,141.52	**-8.66**
น้ำมันปาล์ม	1.52	0.44	0.24	**-44.76**	57,528.35	16,414.92	9,795.54	**-40.33**
สับปะรดและผลิตภัณฑ์ (พันตัน)	446.81	67.37	74.14	**10.06**	26,066.60	4,050.52	3,686.24	**-8.99**
ลำไยและผลิตภัณฑ์ (พันตัน)	722.68	21.88	13.80	**-36.95**	28,465.38	1,018.16	682.20	**-33.00**
ทุเรียนและผลิตภัณฑ์ (พันตัน)	1,049.75	411.86	628.90	**52.70**	143,458.60	62,170.90	82,369.81	**32.49**
มังคุด (พันตัน)	288.69	105.59	69.33	**-34.34**	16,229.85	7,328.47	5,410.71	**-26.17**
เงาะและผลิตภัณฑ์ (พันตัน)	22.68	5.34	6.26	**17.38**	914.07	203.77	208.86	**2.50**
เนื้อไก่และผลิตภัณฑ์	1.21	0.20	0.18	**-8.90**	150,502.09	25,115.97	23,423.05	**-6.74**
เนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์ (พันตัน)	7.55	1.19	3.55	**199.56**	1,313.83	209.40	431.43	**106.03**
ไข่ไก่สด (ล้านฟอง)	518.26	104.19	73.62	**-29.34**	1,841.83	375.32	273.99	**-27.00**
นมและผลิตภัณฑ์	0.364	0.065	0.055	**-14.70**	17,290.16	3,148.86	2,276.29	**-27.71**
ปลาและผลิตภัณฑ์	0.93	0.15	0.14	**-4.32**	118,954.87	19,559.96	18,456.73	**-5.64**
ปลาหมึกและผลิตภัณฑ์ (พันตัน)	33.01	6.03	5.07	**-15.85**	9,386.25	1,745.53	1,572.07	**-9.94**
กุ้งและผลิตภัณฑ์ (พันตัน)	129.40	21.47	19.61	**-8.65**	40,924.28	6,617.02	5,831.06	**-11.88**
ผลิตภัณฑ์จากป่า	167.88	44.54	32.12	**-27.88**	5,459.36	912.29	1,057.72	**15.94**
ไม้ยูคาลิปตัส (พันตัน)	3,780.90	689.19	695.10	**0.9**	11,739.50	1,942.99	2,399.22	**23.5**
ไม้ยางพารา (พันตัน)	3.99	0.45	0.39	**-14.9**	37,653.04	6,470.17	6,267.76	**-3.1**
รังนก (พันตัน)	0.65	0.15	0.001	**-99.1**	132.31	18.63	0.87	**-95.4**
ถ่านไม้ (พันตัน)	29.75	4.90	3.49	**-28.8**	515.67	87.28	84.21	**-3.5**
ครั่ง (พันตัน)	1.01	0.03	0.37	**1,090.4**	316.55	2.84	128.61	**4,436.6**

หมายเหตุ: 1) สินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ หมายถึง สินค้าในพิกัดศุลกากร ตอนที่ 1-24, 35.05.10, 35.05.20, 40.01, 4002.80, 4002.91, 4002.99, 40.05, 44.03, 50.01 - 50.03, 52.01, 53.03

2) สินค้าสาขาป่าไม้ หมายถึง สินค้าในพิกัดศุลกากร ตอนที่ 13019040, 4109010, 4402, 44012200001, 44072997

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร และสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์

3 แนวโน้มภาวะเศรษฐกิจการเกษตรปี 2569

คาดว่าจะขยายตัว
อยู่ในช่วงร้อยละ 0.5 – 1.5 เมื่อเทียบกับปี 2568

ปัจจัยสนับสนุน

1. ในช่วงครึ่งแรกของปี 2569 ปริมาณน้ำต้นทุนสะสมในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่และขนาดกลางทั่วประเทศ รวมถึงแหล่งน้ำธรรมชาติอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี เพียงพอสำหรับการเติบโตของพืช ประกอบกับลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดปกคลุมประเทศไทยตั้งแต่ช่วงกลางเดือนพฤษภาคม 2569 ทำให้มีฝนตกตามฤดูกาล ส่งผลให้หลายพื้นที่ยังคงมีน้ำเพียงพอสำหรับการเพาะปลูก
2. กรมชลประทานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงหน่วยงานในพื้นที่ มีการบริหารจัดการน้ำเพื่อให้มีน้ำเพียงพอสำหรับการเพาะปลูกและดูแลผลผลิตของเกษตรกร รวมถึงการเตรียมพร้อมรับมือกับภัยพิบัติและบรรเทาผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น
3. กรมวิชาการเกษตร กรมปศุสัตว์ และกรมประมง มีการควบคุมและเฝ้าระวังโรคระบาดในพืชและสัตว์ที่ดีอย่างต่อเนื่อง
4. มาตรการช่วยเหลือเรื่องเงินกู้และสินเชื่อสำหรับเกษตรกร “โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยคนละครึ่ง” ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เพื่อช่วยลดต้นทุนทางการเงินให้กับเกษตรกรในการซื้อปัจจัยการผลิต รวมถึงนโยบายภาครัฐในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการทำการเกษตร และการยกระดับสินค้าเกษตรให้ได้คุณภาพและมาตรฐาน

ปัจจัยเสี่ยง

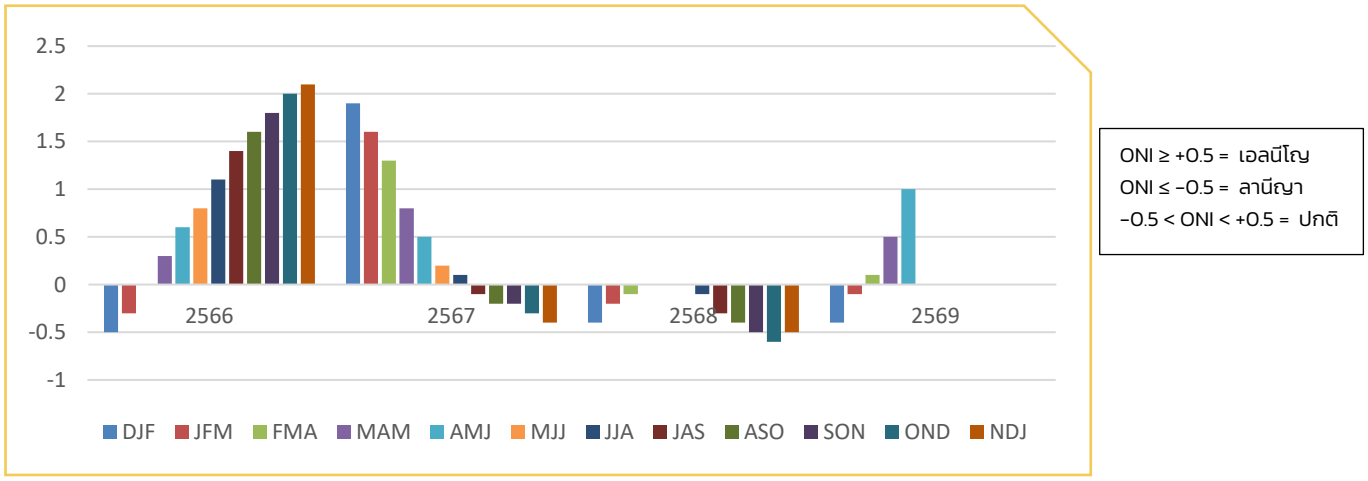
1. การเริ่มเข้าสู่ภาวะเอลนีโญในเดือนมิถุนายน 2569 ทำให้ประเทศไทยมีสภาพอากาศร้อนจัดและเกิดภาวะฝนทิ้งช่วง ส่งผลต่อการตัดสินใจทำการเพาะปลูกพืช และการเจริญเติบโตของพืชและสัตว์ นอกจากนี้ องค์การบริหารมหาสมุทรและบรรยากาศแห่งชาติคาดการณ์ว่า ประเทศไทยอาจเผชิญภาวะเอลนีโญระดับรุนแรงมากในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2569 - มกราคม 2570
2. สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างประเทศที่ยืดเยื้อและไม่แน่นอน โดยเฉพาะในภูมิภาคตะวันออกกลาง ส่งผลให้ราคาน้ำมันและราคาปุ๋ยเคมีปรับตัวสูงขึ้นอย่างมาก
3. มาตรการทางการค้าที่เข้มงวด ทั้งด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช และด้านสิ่งแวดล้อม ของประเทศคู่ค้าสำคัญ โดยเฉพาะประเทศจีนและยุโรป รวมถึงนโยบายภาษีนำเข้าของสหรัฐอเมริกาที่ส่งผลให้การส่งออกสินค้าไทยมีต้นทุนการผลิตสูงขึ้น และความเสี่ยงในการถูกปฏิเสธหรือชะลอการนำเข้าสินค้า
4. ค่าเงินบาททั้งปี 2569 ยังคงมีแนวโน้มแข็งค่าเมื่อเทียบกับปี 2568 ส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ของไทย
5. กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund: IMF) คาดการณ์ ณ เดือนกรกฎาคม 2569 ว่าเศรษฐกิจโลกปี 2569 จะขยายตัวร้อยละ 3.0 ชะลอตัวลงเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ซึ่งอาจทำให้ความต้องการสินค้าเกษตรไทยลดลง ส่งผลให้ราคาสินค้าเกษตรและรายได้ของเกษตรกรมีแนวโน้มลดลง

สภาพภูมิอากาศและสถานการณ์น้ำ

องค์การบริหารมหาสมุทรและบรรยากาศแห่งชาติ (National Oceanic and Atmospheric Administration: NOAA) ได้ประเมินดัชนีอุณหภูมิพื้นผิวน้ำทะเล ราย 3 เดือน (Oceanic Nino Index: ONI) ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่บ่งชี้ให้เห็นถึงการเกิดปรากฏการณ์เอลนีโญหรือลานีญา โดยในช่วงเดือนเมษายน - มิถุนายน 2569 ดัชนี ONI มีค่า 1.0 ซึ่งอยู่ในสภาวะเอลนีโญ โดยมีความน่าจะเป็นถึงร้อยละ 63 ที่จะพัฒนาเป็นเอลนีโญกำลังแรงมากในช่วงปลายปี 2569 ทำให้ประเทศไทยมีแนวโน้มที่จะมีปริมาณฝนต่ำกว่าค่าปกติ และอุณหภูมิสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

การคาดการณ์ของหน่วยงานในประเทศ กรมอุตุนิยมวิทยาคาดการณ์ว่าในช่วงเดือนมิถุนายน - สิงหาคม 2569 ปริมาณฝนรวมของประเทศไทยจะต่ำกว่าค่าปกติประมาณร้อยละ 10 ขณะที่อุณหภูมิเฉลี่ยจะสูงกว่าค่าปกติประมาณ 0.5 - 1.0 องศาเซลเซียส และมีโอกาสเกิดฝนทิ้งช่วงในหลายพื้นที่ สำหรับภาพรวมทั้งปี 2569 สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน) คาดการณ์ว่า ปริมาณฝนสะสมตลอดปี 2569 จะอยู่ที่ 1,325.0 มิลลิเมตร หรือต่ำกว่าค่าเฉลี่ย 30 ปี ประมาณร้อยละ 12 โดยเฉพาะในเดือนพฤศจิกายน 2569 และบางพื้นที่อาจเผชิญทั้งอุทกภัยและภัยแล้งในปีเดียวกัน

สถานการณ์น้ำในประเทศ ปริมาณน้ำที่ไหลเข้าอ่างเก็บน้ำอาจลดลง แม้ปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำในช่วงต้นฤดูฝน ณ วันที่ 1 พฤษภาคม 2569 จะอยู่ในเกณฑ์ดีจากอิทธิพลของลานีญาในช่วงปีก่อนหน้า แต่การเข้าสู่เอลนีโญอาจทำให้ปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำลดลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งกรมชลประทานคาดการณ์ว่าปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่และขนาดกลาง ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2569 จะอยู่ที่ประมาณ 56,386 ล้านลูกบาศก์เมตร ลดลงร้อยละ 16.5 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2568 สะท้อนถึงความเสี่ยงของน้ำต้นทุนสำหรับการเพาะปลูกในช่วงครึ่งหลังของปี 2569 และต้นปี 2570

ที่มา: National Weather Service, NOAA

ผลกระทบจากการเข้าสู่ภาวะเอลนีโญในช่วงปลายปี 2569

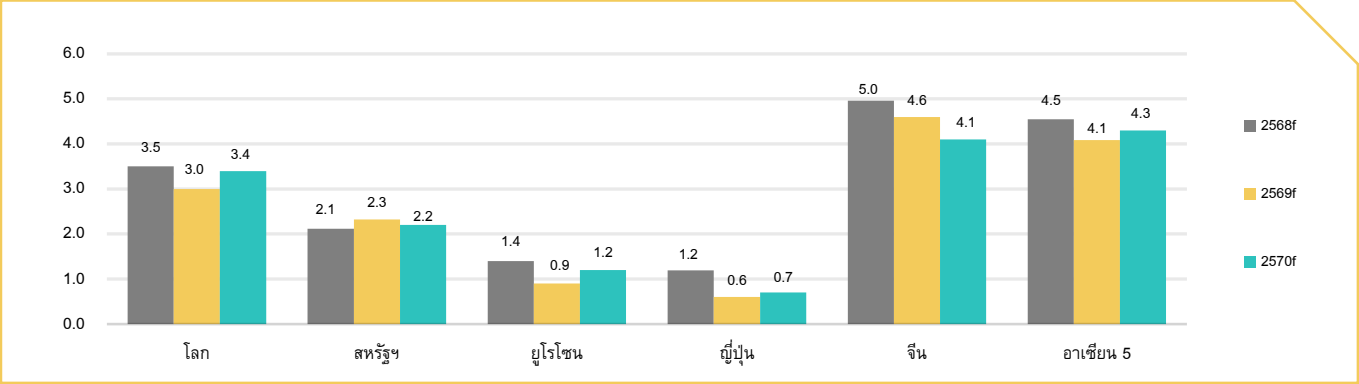
1. ประเทศไทยมีความเสี่ยงที่จะเผชิญภาวะภัยแล้งในช่วงปลายปี 2569 ส่งผลให้ปริมาณน้ำต้นทุนลดลงและอาจไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตร โดยเฉพาะพื้นที่นอกเขตชลประทานและพื้นที่อาศัยน้ำฝน กระทบต่อการเจริญเติบโตและการให้ผลผลิตของพืชเศรษฐกิจสำคัญ ได้แก่ ข้าวนาปี ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง อ้อย และหญ้าอาหารสัตว์ รวมทั้งอาจส่งผลต่อการสร้างตาดอก การออกดอกติดผล และคุณภาพผลผลิตของไม้ผล

2. ผลผลิตและประสิทธิภาพการผลิตในพื้นที่ภาคเกษตรมีแนวโน้มลดลง โดยผลผลิตพืชอาจได้รับผลกระทบจากภาวะขาดแคลนน้ำ ขณะที่ภาคปศุสัตว์มีความเสี่ยงที่จะมีการเจริญเติบโตช้าลง การเกิดโรค และประสิทธิภาพการให้ผลผลิตลดลงจากสภาพอากาศที่ร้อนจัด

3. สภาพอากาศร้อนและแห้งแล้งอาจทำให้เกิดการระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช เช่น เพลี้ยไฟ ด้วงดำ และไรแดง ซึ่งอาจสร้างความเสียหายต่อผลผลิตทางการเกษตร และมีต้นทุนเพิ่มในการป้องกันกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกร

ภาพรวมเศรษฐกิจโลก

กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund: IMF) คาดการณ์ ณ เดือนกรกฎาคม 2569 ว่าเศรษฐกิจโลกปี 2569 จะขยายตัวร้อยละ 3.0 ชะลอลงจากร้อยละ 3.5 ในปี 2568 โดยมีการปรับลดลงจากร้อยละ 3.1 ในการประมาณการครั้งก่อน (ณ เดือนเมษายน 2569) เนื่องจากกิจกรรมทางเศรษฐกิจทั่วโลกกำลังเผชิญกับสถานการณ์ความขัดแย้งในภูมิภาคตะวันออกกลาง อย่างไรก็ตาม ผลกระทบที่เกิดขึ้นยังได้รับแรงหนุนจากการเติบโตของเทคโนโลยีที่เร่งตัวตามอุปสงค์ที่เพิ่มขึ้น รวมถึงการพัฒนาและประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ที่มีมากขึ้น ทั้งนี้ ผลกระทบทางเศรษฐกิจอาจแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ ขึ้นอยู่กับระดับความเสี่ยงที่จะได้รับจากสถานการณ์ความขัดแย้งในภูมิภาคตะวันออกกลาง และห่วงโซ่มูลค่าเทคโนโลยี โดยกลุ่มประเทศผู้ส่งออกพลังงานนอกเขตความขัดแย้งและประเทศที่เชื่อมต่อกับระบบเศรษฐกิจเทคโนโลยีจะยังคงขยายตัวได้ดี ในขณะที่ประเทศผู้นำเข้าพลังงานและประเทศที่มีส่วนร่วมในห่วงโซ่เทคโนโลยีอย่างจำกัด โดยเฉพาะกลุ่มประเทศรายได้ต่ำ จะเผชิญกับภาวะเศรษฐกิจที่อ่อนแอลง ซึ่งจากการคาดการณ์เศรษฐกิจปี 2569 พบว่า ประเทศที่สำคัญ ได้แก่ ยูโรโซน ญี่ปุ่น จีน และอาเซียน 5 มีแนวโน้มชะลอตัว

หมายเหตุ: f ตัวเลขประมาณการ
ยูโรโซน (เยอรมนี ฝรั่งเศส อิตาลี สเปน)
อาเซียน 5 (อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ ไทย สิงคโปร์)
ที่มา: World Economic Outlook, July 2026, IMF

ผลกระทบต่อภาคเกษตรไทย

1. การส่งออกสินค้าเกษตรของไทยได้รับแรงกดดันจากเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัว โดยเฉพาะประเทศคู่ค้าสำคัญ เช่น จีน ญี่ปุ่น และกลุ่มยูโรโซน ที่มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจลดลง ส่งผลให้กำลังซื้อและความต้องการนำเข้าสินค้าเกษตรอาจชะลอตัว ส่งผลกระทบต่อปริมาณและราคาส่งออกของสินค้าเกษตรบางชนิด แม้ว่าความต้องการในบางตลาดยังได้รับแรงหนุนจากการฟื้นตัวของกิจกรรมเศรษฐกิจและการบริโภค

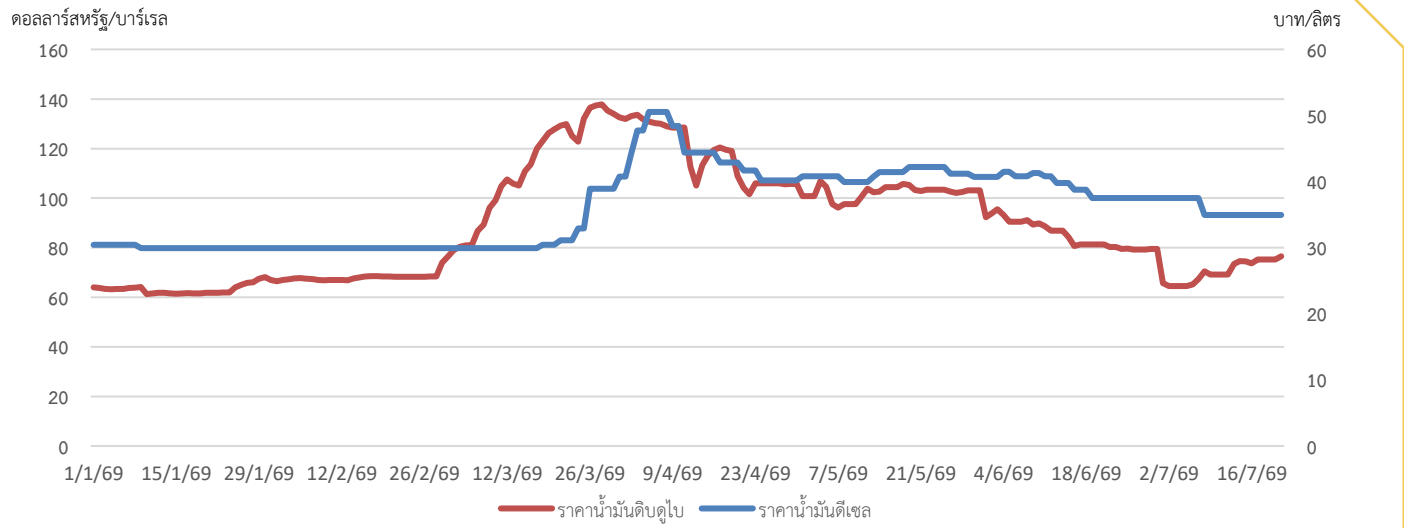
2. ต้นทุนการผลิตมีแนวโน้มทรงตัวอยู่ในระดับสูง จากความเสี่ยงด้านราคาพลังงานและราคาปุ๋ยที่ผันผวนตามสถานการณ์ความขัดแย้งในตะวันออกกลาง ซึ่งจะกระทบต่อรายได้และกำไรสุทธิของเกษตรกร

3. ความผันผวนของเศรษฐกิจโลกและการแบ่งแยกทางการค้า อาจส่งผลต่อการค้าและการลงทุนภาคเกษตรผ่านการเปลี่ยนแปลงของมาตรการทางการค้า ต้นทุนโลจิสติกส์ และความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน ทำให้ผู้ส่งออกต้องเผชิญความไม่แน่นอนของตลาดมากขึ้น และอาจส่งผลให้การลงทุนในภาคเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรชะลอตัว

4. การเติบโตของเทคโนโลยีและการประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) เป็นโอกาสในการยกระดับภาคเกษตรไทย โดยสามารถใช้สนับสนุนการพัฒนาเกษตรแม่นยำ (Precision Agriculture) การบริหารจัดการฟาร์ม การพยากรณ์ผลผลิตและสภาพอากาศ ตลอดจนการเพิ่มประสิทธิภาพของห่วงโซ่อุปทาน ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตรในระยะยาว

สถานการณ์ราคาน้ำมัน

สถานการณ์ความขัดแย้งในตะวันออกกลางยังคงเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อทิศทางราคาน้ำมันดิบในตลาดโลก เนื่องจากยังคงมีความเสี่ยงต่อการผลิตและการขนส่งน้ำมันผ่านเส้นทางช่องแคบฮอร์มุซ ซึ่งเป็นเส้นทางขนส่งน้ำมันสำคัญของโลก แม้สถานการณ์ความตึงเครียดจะผ่อนคลายลงในบางช่วง ประกอบกับประเทศผู้ผลิตน้ำมันยังสามารถทำการส่งออกได้อย่างต่อเนื่องและมีปริมาณน้ำมันดิบสำรอง ทำให้ราคาน้ำมันดิบดูไบมีทิศทางทรงตัวถึงลดลงในช่วงต้นเดือนกรกฎาคม 2569 และเริ่มปรับเพิ่มขึ้นในช่วงกลางเดือนจากความตึงเครียดที่กลับมาทวีความรุนแรงอีกครั้ง ส่งผลให้ตลาดกังวลต่อความเสี่ยงด้านอุปทาน ผลักดันให้ราคาน้ำมันขายปลีกในประเทศไทยเริ่มกลับมาปรับตัวสูงขึ้นตามราคาตลาดโลก และยังคงเคลื่อนไหวในระดับสูงกว่าช่วงต้นปี ซึ่งมีความผันผวนตามสถานการณ์ความขัดแย้งที่ไม่แน่นอน โดยราคาน้ำมันดีเซลเฉลี่ยในเดือนมีนาคม 2569 ปรับขึ้นมาอยู่ที่ 32.10 บาทต่อลิตร และแตะระดับสูงสุดที่ 50.54 บาทต่อลิตร เมื่อวันที่ 5 เมษายน 2569 ส่งผลให้ราคาเฉลี่ยในเดือนเมษายน 2569 สูงขึ้นมาอยู่ที่ 44.13 บาทต่อลิตร และในเดือนมิถุนายน 2569 มีการปรับลดลงมาอยู่ที่ 39.25 บาทต่อลิตร ซึ่งเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 31.1 เมื่อเทียบกับราคาในช่วงก่อนเกิดสถานการณ์ความขัดแย้งซึ่งอยู่ที่ 29.94 บาทต่อลิตร หากสถานการณ์ความขัดแย้งยังคงยืดเยื้อจะส่งผลกระทบต่อโซ่อุปทานทั้งระบบต่อเนื่องไปจนถึงปลายปี 2569 โดยภาคธุรกิจ โลจิสติกส์ เกษตรกรรมและการผลิต จะยังคงได้รับผลกระทบจากราคาน้ำมันดีเซลทรงตัวในระดับสูงต่อเนื่อง ซึ่งจะส่งผ่านไปยังราคาสินค้าและบริการ ทำให้ค่าขนส่งและค่าอาหารปรับตัวเพิ่มขึ้น

ที่มา: บริษัท ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก จำกัด (มหาชน) และสืบค้นจาก https://th.investing.com/commodities/dubai-crude-oil-platts-futures-historical-data (วันที่ 21 กรกฎาคม 2569)

สถานการณ์ราคาน้ำมันที่มีแนวโน้มทรงตัวในระดับสูง ส่งผลกระทบต่อกิจกรรมการผลิตภาคเกษตรในปี 2569 ทำให้เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตสูงขึ้น โดยเฉพาะกิจกรรมในสาขาบริการทางการเกษตรที่ส่วนใหญ่เป็นการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตรและการออกเรือประมงเพื่อจับสัตว์น้ำ และการขนส่งสินค้าทางการเกษตร

สถานการณ์ราคาปุ๋ยเคมี

สถานการณ์ความขัดแย้งในตะวันออกกลางยังไม่ยุติ แต่มีทิศทางคลี่คลายลงในช่วงเดือนมิถุนายน 2569 ส่งผลให้ผู้ผลิตปุ๋ยเคมีในภูมิภาคตะวันออกกลางสามารถปรับเปลี่ยนเส้นทางขนส่งได้ ประกอบกับมาตรการระงับการส่งออกปุ๋ยในประเทศผู้ผลิตที่สำคัญมีแนวโน้มผ่อนคลายลง ซึ่งปัจจัยดังกล่าวส่งผลให้ราคาปุ๋ยเคมีในตลาดโลกมีแนวโน้มลดลง โดยราคาปุ๋ยยูเรียในเดือนมิถุนายน 2569 อยู่ที่ 453.1 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน หรือลดลงร้อยละ 42.2 เมื่อเทียบกับเดือนพฤษภาคม 2569 สำหรับประเทศไทยซึ่งพึ่งพาการนำเข้าปุ๋ยเคมีจากประเทศมาเลเซีย บรูไน และโอมานเป็นหลัก สถานการณ์ปุ๋ยเคมีภายในประเทศมีสัญญาณดีขึ้นทั้งด้านปริมาณและด้านราคา เนื่องจากในเดือนมิถุนายน 2569 กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ได้มีประกาศปรับลดราคาปุ๋ยเคมี ประกอบกับปริมาณปุ๋ยเคมีนำเข้าเพียงพอต่อความต้องการภายในประเทศ

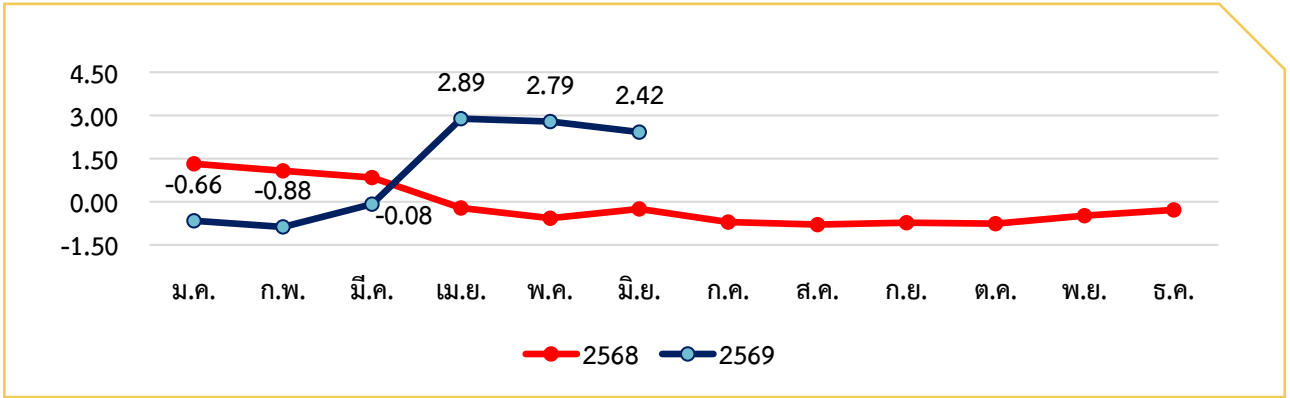
ผลกระทบต่อภาคเกษตร

1. ต้นทุนการผลิตมีแนวโน้มลดลง ทำให้เกษตรกรมีแรงจูงใจในการใช้ปุ๋ยเพื่อบำรุงรักษาผลผลิตทางการเกษตรอย่างเหมาะสมมากขึ้น ซึ่งจะเอื้อต่อการรักษาระดับปริมาณและคุณภาพของผลผลิต
2. แม้สถานการณ์โดยรวมจะมีแนวโน้มดีขึ้น แต่ประเทศไทยยังควรเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด เนื่องจากตลาดปุ๋ยเคมียังคงมีความเชื่อมโยงกับปัจจัยภายนอกประเทศ ทั้งด้านสถานการณ์ความขัดแย้ง เส้นทางการขนส่ง และมาตรการส่งออกของประเทศผู้ผลิตสำคัญ ขณะเดียวกัน เกษตรกรควรวางแผนการใช้ปัจจัยการผลิตอย่างรอบคอบ เพื่อรองรับความไม่แน่นอนที่อาจเกิดขึ้น

อัตราเงินเฟ้อ

กระทรวงพาณิชย์ได้คาดการณ์ อัตราเงินเฟ้อในช่วงครึ่งหลังของปี 2569 จะปรับตัวสูงกว่าช่วงต้นปี แต่ยังอยู่ในระดับที่ไม่ส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพเศรษฐกิจ โดยมีแรงกดดันจากทิศทางราคาพลังงานโลก ความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ในตะวันออกกลาง ต้นทุนการขนส่งระหว่างประเทศ และสภาพอากาศที่อาจกระทบต่อผลผลิตสินค้าเกษตรและราคาอาหาร ขณะที่กำลังซื้อภายในประเทศที่ฟื้นตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไป และมาตรการภาครัฐด้านพลังงานและค่าครองชีพจะยังมีส่วนช่วยจำกัดแรงกดดันด้านราคา ทั้งนี้ หากราคาพลังงานทรงตัวในระดับสูงและมีการส่งผ่านต้นทุนมายังผู้บริโภคมากขึ้น อัตราเงินเฟ้ออาจสูงกว่าที่คาดไว้ แต่หากสถานการณ์ด้านพลังงานคลี่คลายและผลผลิตสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้น แรงกดดันด้านราคาจะมีแนวโน้มบรรเทาลง

สำหรับอัตราเงินเฟ้อทั่วไปปี 2569 คาดการณ์ว่าจะเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 1.5 – 2.5 จากต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นและการส่งผ่านราคาของผู้ประกอบการรายใหญ่ โดยสถานการณ์ดังกล่าวส่งผลกระทบโดยตรงต่อภาคเกษตร ซึ่งเกษตรกรต้องเผชิญกับภาวะรายได้สุทธิลดลงจากราคาสินค้าบางชนิดที่ยังคงตกต่ำ ในขณะที่ต้องแบกรับต้นทุนพลังงานและปัจจัยการผลิตที่ปรับตัวสูงขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ตามสภาวะความผันผวนในต่างประเทศ

ที่มา: กองดัชนีเศรษฐกิจการค้า สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์

4 การขับเคลื่อนการพัฒนาภาคเกษตร

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรไตรมาส 2 ปี 2569 ขยายตัวจากปริมาณน้ำต้นทุนเพียงพอและแรงจูงใจด้านราคาสินค้าเกษตรของปีก่อนหน้าที่ทำให้เกิดการขยายพื้นที่เพาะปลูกในพืชสำคัญ อย่างไรก็ตาม ไตรมาสนี้ยังคงเผชิญกับปัญหาราคาปัจจัยการผลิตที่ปรับตัวสูงขึ้นจากสถานการณ์ความขัดแย้งในตะวันออกกลาง โรคระบาดในพืชสำคัญ และสภาพอากาศที่ร้อนจัดและมีความแปรปรวนมากขึ้น ซึ่งส่งผลกระทบเป็นห่วงโซ่ต่อผลผลิตและเศรษฐกิจการเกษตร รวมถึงเป็นความเสี่ยงที่จะส่งผลกระทบต่อเนื่องไปยังช่วงครึ่งหลังของปี 2569 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงเร่งดำเนินการช่วยเหลือเกษตรกรในการเตรียมพร้อมรับมือกับความท้าทายที่เกิดขึ้นอย่างรอบด้าน ทั้งความผันผวนของสภาพอากาศและภาวะฝนทิ้งช่วงจากปรากฏการณ์เอลนีโญ ต้นทุนการผลิตที่ทรงตัวในระดับสูง ตลอดจนปัญหาราคาสินค้าเกษตรบางชนิดตกต่ำ และโรคระบาดในพืชสำคัญ ซึ่งเป็นการขับเคลื่อนการพัฒนาภาคเกษตรอย่างยั่งยืน

การดำเนินงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในระยะเร่งด่วน

1) การบริหารจัดการน้ำเพื่อรับมือสถานการณ์เอลนีโญในช่วงครึ่งหลังของปี 2569 ภาคเกษตรในช่วงครึ่งหลังของปี 2569 มีความเสี่ยงจากปริมาณฝนต่ำกว่าปกติ ฝนทิ้งช่วง และน้ำไหลเข้าอ่างเก็บน้ำลดลง หากสถานการณ์เอลนีโญรุนแรงขึ้นอาจทำให้ปริมาณน้ำต้นทุนไม่เพียงพอต่อการเพาะปลูก โดยเฉพาะพื้นที่นอกเขตชลประทานและพื้นที่แล้งซ้ำซาก พืชที่ต้องใช้น้ำมากหรืออยู่ในช่วงออกดอกและติดผลอาจได้รับความเสียหาย ผลผลิตต่อไร่ลดลง และเกิดการระบาดของศัตรูพืชบางชนิดได้ง่ายขึ้น เกษตรกรจึงอาจเผชิญทั้งรายได้ลดลงและต้นทุนเพิ่มขึ้นจากการสูบน้ำ การจัดหาแหล่งน้ำ และการปลูกซ่อม ขณะเดียวกันหากแต่ละพื้นที่เพาะปลูกโดยไม่สอดคล้องกับน้ำต้นทุน อาจเกิดการแข่งขันเพื่อใช้น้ำระหว่างภาคเกษตร การอุปโภคบริโภค และการผลิตประปาในช่วงฤดูแล้งถัดไป

มาตรการรับมือควรให้ความสำคัญกับการจัดสรรน้ำตามระดับความจำเป็น ควบคู่กับการลดความเสี่ยงด้านการผลิต โดยควรกำหนดแผนจัดสรรน้ำเป็นรายลุ่มน้ำและรายพื้นที่ ระบุพื้นที่ที่ยังสามารถเพาะปลูกได้ พื้นที่ที่ควรลดรอบการผลิต และพื้นที่ที่ควรงดเพาะปลูกชั่วคราว พร้อมเปิดเผยข้อมูลน้ำต้นทุนและแผนส่งน้ำให้เกษตรกรทราบล่วงหน้าในพื้นที่เสี่ยง ควรสนับสนุนแหล่งน้ำขนาดเล็ก ระบบสูบน้ำ และการเติมน้ำในอ่างเก็บน้ำ รวมทั้งส่งเสริมให้ปรับจากพืชใช้น้ำมากไปสู่พืชใช้น้ำน้อย พืชอายุสั้น หรือพืชที่มีตลาดรองรับ การปรับเปลี่ยนพืชต้องพิจารณาความเหมาะสมของพื้นที่ ต้นทุน และช่องทางจำหน่าย ไม่ควรพิจารณาเฉพาะปริมาณการใช้น้ำ นอกจากนี้ ควรจัดทำระบบแจ้งเตือนฝนทิ้งช่วงและภาวะขาดแคลนน้ำในระดับพื้นที่ พร้อมเตรียมมาตรการช่วยเหลือด้านปัจจัยการผลิต เงินทุนฟื้นฟู และการชดเชยความเสียหายสำหรับเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เตรียมดำเนินงานใน 4 ด้าน ได้แก่ การกักเก็บน้ำ การเติมน้ำ การปรับแผนการผลิตและการเฝ้าระวังความเสี่ยง โดยกรมชลประทานบริหารน้ำในเขื่อนหลักและอ่างเก็บน้ำสำคัญ ให้ความสำคัญกับน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค การรักษาระบบประปา การช่วยเหลือพื้นที่เกษตรที่จำเป็นเร่งด่วน และการสำรองน้ำสำหรับฤดูแล้ง รวมทั้งขอความร่วมมือเกษตรกรวางแผนเพาะปลูกตามปริมาณน้ำต้นทุน โดยเฉพาะการงดทำนาปรังรอบที่ 2 และการพิจารณาปลูกพืชใช้น้ำน้อย กรมฝนหลวงและการบินเกษตรได้เตรียมหน่วยปฏิบัติการเคลื่อนที่เร็วเพื่อเพิ่มน้ำในอ่างเก็บน้ำและช่วยเหลือพื้นที่แล้งซ้ำซาก สำหรับกรมทรัพยากรน้ำได้เตรียมเครื่องสูบน้ำ รถบรรทุกน้ำ เครื่องจักร และอุปกรณ์ภาคสนาม เพื่อสนับสนุนน้ำอุปโภคบริโภค น้ำต้นทุนสำหรับผลิตประปา และน้ำสำหรับพื้นที่เกษตรที่ประสบปัญหา นอกจากนี้ ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตรได้ติดตามข้อมูลสภาพอากาศ ปริมาณน้ำ และพื้นที่เพาะปลูก เพื่อแจ้งเตือนเกษตรกรและประสานการช่วยเหลือในพื้นที่เสี่ยง

การดำเนินงานระยะต่อไปควรเชื่อมโยงข้อมูลพยากรณ์อากาศ ปริมาณน้ำ และปฏิทินเพาะปลูกให้เป็นแผนปฏิบัติการรายพื้นที่ พร้อมกำหนดเกณฑ์เริ่มใช้มาตรการอย่างชัดเจน เช่น ระดับน้ำที่ต้องลดพื้นที่เพาะปลูก หรือระดมเครื่องสูบน้ำเพื่อให้การช่วยเหลือเกิดขึ้นก่อนที่ผลผลิตจะเสียหาย

2) การเตรียมพร้อมรับมือกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของราคาต้นทุนสินค้าเกษตร เกษตรกรยังคงมีความเสี่ยงจากราคาพลังงานและปัจจัยการผลิตที่อยู่ในระดับสูง โดยราคาน้ำมันส่งผลโดยตรงต่อต้นทุนเครื่องจักรกล การสูบน้ำ การขนส่งผลผลิต และโลจิสติกส์ ส่วนราคาปุ๋ยเคมีและสารเคมีทางการเกษตรยังขึ้นอยู่กับราคาวัตถุดิบในตลาดโลก ค่าเงินบาท และค่าขนส่ง หากราคาปัจจัยการผลิตเพิ่มขึ้นในช่วงที่ราคาผลผลิตไม่ปรับขึ้นในอัตราเดียวกัน กำไรของเกษตรกรจะลดลง โดยเฉพาะเกษตรกรรายย่อยและผู้ผลิตพืชที่ใช้ปุ๋ย เครื่องจักร และการขนส่งในสัดส่วนสูง เกษตรกรบางส่วนอาจลดการใช้ปัจจัยการผลิตต่ำกว่าระดับที่เหมาะสม ส่งผลให้ผลผลิตต่อไร่และคุณภาพผลผลิตลดลงในระยะต่อไป

มาตรการรับมือควรแยกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ การลดปริมาณการใช้ปัจจัยการผลิตโดยไม่กระทบผลผลิต การกำกับราคาและคุณภาพสินค้า และการเสริมสภาพคล่องให้เกษตรกร ในด้านการลดต้นทุน ควรเร่งตรวจวิเคราะห์ดินและจัดทำคำแนะนำการใช้ปุ๋ยรายแปลง ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ตามความเหมาะสมของดินและชนิดพืช รวมทั้งสนับสนุนการจัดซื้อปุ๋ยรวมผ่านสหกรณ์หรือสถาบันเกษตรกรเพื่อลดต้นทุนต่อหน่วย ด้านตลาด ควรเผยแพร่ราคาอ้างอิงปัจจัยการผลิตเป็นรายพื้นที่ ตรวจสอบคุณภาพ น้ำหนัก และราคาจำหน่ายอย่างต่อเนื่อง ส่วนด้านการเงิน ควรจัดสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำสำหรับค่าใช้จ่ายการผลิต โดยกำหนดเงื่อนไขให้เชื่อมโยงกับแผนลดต้นทุนของเกษตรกร เพื่อป้องกันการเพิ่มภาระหนี้โดยที่ประสิทธิภาพการผลิตไม่ดีขึ้น

ภาครัฐได้ดำเนินมาตรการลดต้นทุนผ่านการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ในสัดส่วน 70:30 และการใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดินและความต้องการของพืช กรมพัฒนาที่ดินใช้โครงการบัตรดินดี เป็นเครื่องมือที่ให้ข้อมูลดินและคำแนะนำการจัดการดินแก่เกษตรกรรายแปลง กระทรวงพาณิชย์ร่วมกับสมาคมปุ๋ยกำหนดราคาแนะนำจำหน่ายปุ๋ยเคมีรายจังหวัด ครอบคลุมสูตรที่ใช้ในพืชเศรษฐกิจ พร้อมตรวจสอบร้านค้าและดำเนินการกับผู้กระทำผิด นอกจากนี้ โครงการไทยช่วยไทยลดภาระปัจจัยการผลิต ธงเขียวราคาประหยัดพลัส ได้สนับสนุนส่วนลดปุ๋ยและปัจจัยการผลิต โดยให้สิทธิเพิ่มเติมแก่เกษตรกรที่มีบัตรดินดี ได้รับรองมาตรฐาน GAP หรือเป็นสมาชิกศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน สำหรับการเสริมสภาพคล่อง ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรได้ดำเนินโครงการสินเชื่อดอกเบี้ยคนละครึ่ง ครอบคลุมข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปาล์มน้ำมัน มันสำปะหลัง ยางพารา อ้อย และผลไม้ โดยเชื่อมการให้สินเชื่อกับการเรียนรู้ด้านการบริหารต้นทุนและการจัดซื้อปุ๋ยผ่านช่องทางที่กำหนด

การดำเนินงานระยะต่อไปควรติดตามผลของมาตรการจากต้นทุนต่อไร่ ปริมาณปุ๋ยที่ใช้ ผลผลิตต่อไร่ และรายได้สุทธิของเกษตรกร ไม่ควรวัดผลจากจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการหรือปริมาณปุ๋ยที่จำหน่ายเพียงอย่างเดียว รวมทั้งควรจัดทำฐานข้อมูลราคาปุ๋ยและปัจจัยการผลิตที่เกษตรกรตรวจสอบได้ เพื่อให้เห็นความแตกต่างของราคาแต่ละจังหวัดและลดปัญหาการจำหน่ายเกินราคาแนะนำ

3) การควบคุมโรคใบด่างมันสำปะหลังและการกระจายท่อนพันธุ์สะอาด โรคใบด่างมันสำปะหลังยังเป็นความเสี่ยงต่อผลผลิตและรายได้ของเกษตรกร เนื่องจากเชื้อสามารถแพร่กระจายผ่านท่อนพันธุ์ที่ติดโรคและแมลงพาหะ หากเกษตรกรนำท่อนพันธุ์จากแหล่งที่ไม่ทราบประวัติไปปลูก โรคอาจกระจายไปยังพื้นที่ใหม่และสะสมข้ามฤดูการผลิต ส่งผลให้ผลผลิตต่อไร่และปริมาณวัตถุดิบที่เข้าสู่โรงงานลดลง การขาดแคลนท่อนพันธุ์สะอาดในบางพื้นที่ยังอาจทำให้เกษตรกรต้องใช้ท่อนพันธุ์เดิมหรือซื้อจากแหล่งที่ไม่ได้รับการรับรอง ซึ่งเพิ่มความเสี่ยงต่อการระบาดซ้ำ

มาตรการแก้ไขควรดำเนินการตั้งแต่ต้นทาง โดยจัดทำทะเบียนแหล่งผลิตท่อนพันธุ์ ตรวจรับรองแปลงพันธุ์ และสร้างระบบตรวจสอบย้อนกลับจากแปลงผลิตถึงผู้ซื้อ ควบคู่กับการสำรวจและทำลายต้นที่แสดงอาการ การควบคุมแมลงพาหะ และการจำกัดการเคลื่อนย้ายท่อนพันธุ์จากพื้นที่ระบาด สำหรับพื้นที่ที่พบโรคควรจัดท่อนพันธุ์สะอาดให้เพียงพอก่อนฤดูปลูก พร้อมกำหนดแผนกระจายพันธุ์ตามระดับความเสี่ยง ไม่ควรพิจารณาเฉพาะจำนวนท่อนพันธุ์ที่ผลิตได้ นอกจากนี้ ควรติดตามอัตราการรอด การเกิดโรค และผลผลิตของแปลงที่ได้รับท่อนพันธุ์ เพื่อประเมินว่าพันธุ์ที่ส่งเสริมเหมาะสมกับสภาพพื้นที่

ภาครัฐได้กำหนดแผนผลิตและขยายพันธุ์มันสำปะหลังต้านทานโรคใบด่างในช่วงปี 2569 - 2571 โดยกรมส่งเสริมการเกษตรและกรมวิชาการเกษตรร่วมกันจัดทำแปลงพันธุ์ในศูนย์เครือข่ายและแปลงเกษตรกร รวมพื้นที่ 56,050 ไร่ พร้อมตั้งเป้าตรวจประเมินและรับรองแปลงพันธุ์สะอาดมากกว่า 2 ล้านไร่ และจัดทำแปลงพันธุ์สะอาดที่มีระบบน้ำ 100,000 ไร่ แผนดังกล่าวกำหนดเป้าหมายผลิตท่อนพันธุ์ต้านทาน 89.78 ล้านลำ และท่อนพันธุ์ทนทาน 160 ล้านลำภายในปี 2571 ควบคู่กับการอบรม การจัดทำคู่มือ และการกำกับคุณภาพแปลงพันธุ์

4) การแก้ไขปัญหาราคาข้าวตกต่ำและการปรับโครงสร้างการผลิตข้าว เกษตรกรผู้ปลูกข้าวมีความเสี่ยงจากราคาข้าวเปลือกตกต่ำในช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาดพร้อมกัน ขณะที่ต้นทุนปุ๋ย เมล็ดพันธุ์ เครื่องจักร และค่าเช่าที่ดินยังอยู่ในระดับสูง ปัญหาดังกล่าวทำให้รายได้สุทธิลดลงและเพิ่มความต้องการเงินทุนหลังการเก็บเกี่ยว เกษตรกรที่ไม่มีพื้นที่จัดเก็บหรือมีภาระหนี้มักต้องขายผลผลิตทันที จึงมีอำนาจต่อรองต่ำ หากการผลิตยังเน้นปริมาณโดยไม่สอดคล้องกับคุณภาพและความต้องการของตลาด ปัญหาผลผลิตกระจุกตัวและราคาตกต่ำอาจเกิดซ้ำในฤดูการผลิตถัดไป

มาตรการระยะสั้นควรช่วยลดการเร่งขายผลผลิต โดยสนับสนุนสินเชื่อชะลอการขาย การรวบรวมและเก็บรักษาข้าวโดยสถาบันเกษตรกร และการบริหารสต็อกของผู้ประกอบการภายใต้หลักเกณฑ์ที่ตรวจสอบได้ เงินช่วยเหลือด้านต้นทุนควรกำหนดกลุ่มเป้าหมายและตรวจสอบสิทธิ์ให้ชัดเจน เพื่อลดการจ่ายซ้ำซ้อน ส่วนมาตรการระยะยาวควรปรับแผนการผลิตตามศักยภาพพื้นที่และความต้องการของตลาด ส่งเสริมข้าวคุณภาพสูง พันธุ์ที่ตลาดต้องการ และการผลิตที่มีสัญญาซื้อขาย รวมทั้งลดต้นทุนต่อไร่และพัฒนาการแปรรูปในพื้นที่ สำหรับความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ ควรพัฒนาระบบประกันภัยข้าวที่กำหนดความคุ้มครอง เบี้ยประกัน และเงื่อนไขการจ่ายสินไหมอย่างชัดเจน

ภาครัฐได้ให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี ปีการผลิต 2568/69 โดยคณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติเห็นชอบให้ขยายกรอบวงเงินแก่เกษตรกรที่ยังไม่ได้รับสิทธิ์อีก 233,729 ครัวเรือน ในอัตราไร่ละ 1,000 บาท ไม่เกินครัวเรือนละ 10 ไร่ หรือไม่เกิน 10,000 บาท เพื่อบรรเทาต้นทุนและพยุงรายได้ในระยะสั้น สำหรับปีการผลิต 2569/70 ได้เห็นชอบมาตรการรักษาเสถียรภาพราคาข้าวเปลือกและแนวทาง New Rice Economy จำนวน 5 โครงการ ประกอบด้วย สินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือกนาปี สินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวโดยสถาบันเกษตรกร การชดเชยดอกเบี้ยให้ผู้ประกอบการเก็บสต็อกข้าว การดูดซับข้าวเปลือก และการส่งเสริมข้าวคุณภาพสูง พร้อมมอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ศึกษารายละเอียดโครงการประกันภัยข้าวนาปี ปี 2569 เพิ่มเติม

การดำเนินงานระยะต่อไปควรแยกเป้าหมายของแต่ละมาตรการให้ชัดเจน โดยเงินช่วยเหลือต้นทุนใช้บรรเทาปัญหารายได้เฉพาะหน้า มาตรการชะลอการขายใช้ลดปริมาณผลผลิตที่เข้าสู่ตลาดพร้อมกัน และมาตรการส่งเสริมข้าวคุณภาพสูงใช้ปรับโครงสร้างการผลิตในระยะยาว ควรติดตามผลจากราคาที่เกษตรกรขายได้ รายได้สุทธิต่อไร่ ปริมาณข้าวที่ชะลอออกสู่ตลาด และสัดส่วนพื้นที่ที่ปรับไปผลิตข้าวตามความต้องการของตลาด เพื่อประเมินว่ามาตรการช่วยแก้ปัญหาราคาได้จริงหรือเป็นเพียงการชดเชยผลกระทบหลังเกิดปัญหาแล้ว

5) การรักษาเสถียรภาพราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และการบริหารการนำเข้า ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีความเสี่ยงจากความไม่สมดุลระหว่างช่วงเวลาที่ผลผลิตออกสู่ตลาดกับความต้องการใช้ของอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ ในช่วงที่ผลผลิตในประเทศมีน้อย ผู้ประกอบการอาจขาดแคลนวัตถุดิบและเผชิญต้นทุนอาหารสัตว์สูงขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อต้นทุนการผลิตปศุสัตว์และราคาอาหาร ขณะที่ช่วงเดือนกันยายนถึงธันวาคม 2569 คาดว่าจะมีผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ออกสู่ตลาดประมาณ 4.04 ล้านตัน หรือร้อยละ 90.19 ของผลผลิตทั้งประเทศ หากมีผลผลิตและสินค้านำเข้าสะสมอยู่ในตลาดพร้อมกัน อาจกดดันราคารับซื้อและรายได้ของเกษตรกร นอกจากนี้ การขยายพื้นที่เพาะปลูกโดยการบุกรุกพื้นที่ป่าหรือการเผาเศษวัสดุหลังเก็บเกี่ยวอาจเพิ่มปัญหาฝุ่น PM 2.5 และทำให้สินค้าไทยเผชิญข้อจำกัดด้านสิ่งแวดล้อมและการตรวจสอบย้อนกลับ

มาตรการแก้ไขควรบริหารทั้งด้านผลผลิตในประเทศ การตลาด และการนำเข้าให้สอดคล้องกัน ในช่วงผลผลิตออกมากควรสนับสนุนการรวบรวม เก็บสต็อก และกระจายผลผลิตออกจากแหล่งผลิต เพื่อลดการเร่งขายและรักษาระดับราคา ส่วนการนำเข้าควรกำหนดช่วงเวลาและปริมาณตามข้อมูลผลผลิต ความต้องการใช้ และปริมาณสต็อกที่ตรวจสอบได้ พร้อมติดตามไม่ให้สินค้านำเข้าทับซ้อนกับช่วงผลผลิตในประเทศออกสู่ตลาด สำหรับการผลิตควรเพิ่มผลผลิตต่อไร่ ลดต้นทุน และสนับสนุนการผลิตในพื้นที่ที่เหมาะสม รวมทั้งกำหนดระบบรับซื้อที่ตรวจสอบแหล่งเพาะปลูกและยืนยันว่าไม่มีการเผาหรือบุกรุกพื้นที่ป่า การลด PM 2.5 ควรมีทั้งมาตรการจูงใจ เช่น การรับซื้อผลผลิตที่ผ่านการรับรองในเงื่อนไขที่เหมาะสม และมาตรการควบคุมการเผาในพื้นที่เสี่ยง

การดำเนินงานระยะต่อไปควรเร่งเชื่อมโยงข้อมูลพื้นที่ระบาด ความต้องการใช้พันธุ์ และกำลังผลิตท่อนพันธุ์ในแต่ละจังหวัด เพื่อให้ท่อนพันธุ์ถึงเกษตรกรก่อนเริ่มฤดูปลูก รวมทั้งต้องควบคุมคุณภาพระหว่างการขยายพันธุ์และการขนส่ง หากเพิ่มปริมาณโดยไม่มีระบบรับรองและตรวจสอบย้อนกลับ อาจทำให้ท่อนพันธุ์ที่ปนเปื้อนกระจายเป็นวงกว้างมากขึ้น

ด้านการนำเข้า คณะรัฐมนตรีเห็นชอบให้ขยายช่วงเวลานำเข้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ภายใต้ AFTA สำหรับผู้นำเข้าทั่วไป ในปี 2569 จากเดิมวันที่ 1 กุมภาพันธ์ถึง 30 มิถุนายน 2569 เป็นวันที่ 1 กุมภาพันธ์ถึง 31 สิงหาคม 2569 เพื่อเพิ่มวัตถุดิบอาหารสัตว์ในช่วงที่ผลผลิตในประเทศมีน้อย และสิ้นสุดช่วงนำเข้าก่อนผลผลิตในประเทศออกสู่ตลาดเป็นจำนวนมากในเดือนกันยายนถึงธันวาคม แนวทางดังกล่าวมีเป้าหมายลดความเสี่ยงจากการขาดแคลนวัตถุดิบและควบคุมต้นทุนอาหารสัตว์ โดยจำเป็นต้องติดตามปริมาณนำเข้า สต็อกคงเหลือ และราคารับซื้อในประเทศอย่างใกล้ชิด เพื่อไม่ให้สินค้านำเข้าส่งผลกระทบต่อราคาในช่วงต้นฤดูเก็บเกี่ยว

การดำเนินงานระยะต่อไปควรจัดทำบัญชีสมดุลข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่ปรับข้อมูลเป็นระยะ ครอบคลุมผลผลิตในประเทศ การนำเข้า สต็อก และความต้องการใช้ของโรงงานอาหารสัตว์ พร้อมกำหนดเกณฑ์ทบทวนช่วงเวลาหรือปริมาณนำเข้าล่วงหน้า หากพบว่าสต็อกสูงกว่าความต้องการหรือผลผลิตออกเร็วกว่าที่คาด ควรปรับการบริหารนำเข้าเพื่อลดแรงกดดันต่อ ราคาภายในประเทศ ขณะเดียวกัน ควรติดตามผลของมาตรการจากราคาที่เกษตรกรขายได้ ต้นทุนวัตถุดิบอาหารสัตว์ และปริมาณผลผลิตที่ผ่านระบบตรวจสอบย้อนกลับและไม่ใช้การเผา

ผู้จัดทำ
ส่วนวิเคราะห์และประมาณการเศรษฐกิจการเกษตร
กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

โทร. 0 2940 6488